

Jisas Kraiss Jonét wakwatnyédén muké Jon kavin kudi, Revelesen

¹ Kéni nyégaba Jisas Kraiss wakwatnyédén muké wuné kaviyu. Taale Got dé wani muké dérét wakwatnyék, dé déku jébaa yakwa duwat bari yaaran muké wakwatnyéduké. Wakwatnyédéka dé Gotna kudi kure giyaakwa dut wadéka dé wunéké giyaak. Wuné Jon déku jébaa yakwa du bari yaaran muké kutdénngwuruké dé wadéka dé wunéké giyaak. ² Giyae wunat wakwatnyédéka wuné vék. Vétakne déku kudi véknwutakne wuné wani akwi muké nyégaba kaviyu. Wan Gotna kudi Jisas Kraissna kudi wawo wuné kaviyu.

³ Kaviwurékwa mu bari yaaké dé yo. Yaadu guné kéni nyégaba kaviwurén kudi véte némaanba wakwegunéran Got gunat kutkalé yadu guné yéknwun mawulé yaké guné yo. Kéni nyégaba kaviwurén kudi véknwute wadéka pulak yaran du taakwa derét wawo Got kutkalé yadu de yéknwun mawulé yaké de yo.

Jisas Kraissna jébaaba yaalan du taakwat dé wakwék

⁴⁻⁵ *Wuné Jon kéni nyéga wuné kaviyu gunéké. Guné Jisas Kraissna jébaaba yaale Esiana kápmaaba rakwa du taakwaké wuné kaviyu. Guné gayé nak taaba sékét nak taababa kayék

* **1:4-5:** Re 4:5, 17:14; Kl 1:18; 1 Jo 1:7

vétik wani gayéba rate Gotna kudi bulte guné jawu.

Got déknyényba re dé bulaa wawo dé ro. Kukba wawo rasaakuké dé yo. Gotna Yaamabi apa nak taaba sékét nak taababa kayék vétik yate dé Got rakwa jaabé tékwaba dé ro. Jisas Kraiss dé Gotna akwi kudi miték male dé wakwek. Dé kiyae dé taale nébéle raapmék. Dé kępmaaba rakwa akwi némaan duna némaan ban. Got naana yaapa, Gotna Yaamabi, Gotna nyaan Jisas Kraiss gunéké mawulé lékte gunat kutkalé yate yéknwun mawulé kwayédu guné miték raké guné yo. Waga wuné Gorét waato.

Jisas Kraiss dé naanéké mawulat kapére yo. Dé naana kapéredi mawuléké kiyaadéka déku wény dé akuk. Akudéka dé yanan kapéredi mu dé yakutnyéputik. ⁶ *Dé waga yatakne wadék naané déku kémba naané ro. Déknyényba nak du taakwat kutkalé yaké nyédé du dé Gotké jébaa yak. Bulaa Jisas Kraiss wadék naané nyédé duna waagu tawe naané kapmu déku yaapa Gotké jébaa yo. Yate naané kapmu déku yéba kevéreknu. Jisas Kraiss yanan kapéredi mu yakutnyéputidénké déku apa rasaakuké dé yo. Déku yéba apuba apuba kevérekgé naané yo. Wan adél.

⁷ *Mé véknwu. Jisas Kraiss nyétba giyaate buwi wale yaaké dé yo. Yaadu akwi du taakwa dérét véké de yo. Dérét viyaan du wawo dérét véké de yo. Déknyényba de dérét viyaadaka dé miba kiyaak. Dé tépa yaadu keni kępmaaba rakwa akwi du taakwa dérét véte wup yaké de yo. Wup

* **1:6:** 1 Pi 2:9; Re 20:6 * **1:7:** Mt 24:30; Jo 19:34, 37; Ap 1:11

yate mawulé lékte géraaké de yo. Wani mu waga yaaké dé yo. Wan adél.

⁸ Naana Némaan Ban Got kéga dé wo, “Taale wuné akwi mu kuttaknawurék dé ro. Kukba wuné wawuru akwi mu kaapuk yaké dé yo.” Naate dé wo. Déknyényba dé rak. Bulaa wawo dé ro. Kukba wawo rasaakuké dé yo. Dé akwi apa dé kure tu. Tété dé némaan ban rate akwi némaan duwat débu talaknak.

Jon Jisas Kraisnyét dé vék

⁹ Wuné Jon, guné wale Jisas Kraisna jébaaba yaale guna némaadu pulak wuné ro. Naané akwi dé wale nakurak mawulé yate ranaka de déku maama naanat yaalébaanu. Naané akwi déku du taakwa naané ro. Naanat dé kutkalé yo. Yadéka naané naana mawuléba apa yate ro. Déknyényba wuné Gotna kudi wakwete Jisaské kudi wakwewurék de déku maama wani kudiké kélik yate wunat kulékiye raamény gaba takna pulak yate de wunat Patmos waadakwa kápmaaba taknak. Kéni kápmaa kus viyaatéknénba dé tu. ¹⁰ Némaan Ban Jisasna yéba kevéreknakwa nyaa Patmos waadakwa kápmaaba rawuréka Gotna Yaamabi dé wuna mawuléba wulaak. Wulae tédéka ye wuné véknwuk apakélé kudi nak wuna kukba kaany yapévudakwa pulak waadéka. ¹¹ Wani kudi dé wak, “Véménékwa akwi mu nyégaba kaviye méné gayé nak taaba sékét nak taababa kayék vétikba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké kwayésatiké méné yo. Méné Epesas, Smena, Pegamam, Taiataira, Sadis, Piladelpia, Leodisia, wani

gayéba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké kwayésatiké méné yo.”

¹² Wani kudi véknwutakne wuné wunat kudi wakwen dut véké nae wuné walaakuk. Walaakwe wuné vék gol matut yadan lam nak taaba sékét nak taababa kayék vétik tédéka.

¹³ Tédéka dé du pulak nyédéba tédéka wuné vék. Dé sémény baapmu wut kusadadéka déku maan dé taknatépék. Déku waratapba dé gol matu pulak yan raamu baagwi dé gik. ¹⁴ *Déku maakna, nébé wawo waamat dé kapére yak. Déku méni yaa pulak dé yaanék. ¹⁵ Déku maan dé nyaa vékwa pulak yak, bras ain yaa tuwe yatnyédaka yadékwá pulak. Déku kudi gu némaanba kawu waakwa pulak waadéka wuné véknwuk. ¹⁶ *Déku yéknwun tuwa taababa dé nyétba tén kun nak taaba sékét nak taababa kayék vétik kure ték. Saknwu vététi kwe waariyadakwa kulaa nak dé déku kudiba yaale dé ték. Déku ménidaama apakélé nyaa vékwa pulak dé vék.

¹⁷ Wuné dérét véte wup yate kápmaaba akére wuné kiyaan du pulak wuné kwaak. Kwaawuréka dé déku yéknwun tuwa taabat wunat kutte dé wak, “Méné wup yamarék. Wuné taale wuné rak. Bulaa rasaakute kukba wawo rasaakuké wuné yo. ¹⁸ Wuné rasaakukwa ban wuné. Déknyényba wuné kiyaak. Kiyae wuné nébéle raapmék. Nébéle raapme apuba apuba rasaakuké wuné yo. Wuné némaan ban rate ki wuné kuru, du taakwa kiyaakwa yaabu, yaa

* **1:14:** Re 2:18 * **1:16:** Yi 4:12; Re 19:15, 21

yaansaakukwa taalat yédakwa yaabuké wawo. Véménén muké bulaa kudi kaviké méné yo. ¹⁹ Bulaa yaakwa mu kukba yaaran muké wawo bulaa kaviké méné yo. ²⁰ Méné nyétba tén kun nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wuna yéknwun tuwa taababa tédéka méné vék. Gol matut yadan lam nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wawo méné vék. Bulaa wani muké wakweké wunék. Wani lam wan gayé nak taaba sékét nak taababa kayék vétik waba rate wuna jébaaba yaalan du taakwa pulak. Wani kun wan gayéba rate wuna jébaaba yaalan du taakwa deku némaan du pulak.” Naate dé wani du Jisas wunat wakwek.

2

Epesaské wakwedén kudi

¹ Jisas dé wunat kéga wak, “Méné Epesasba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Epesasba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Kéga wuna kudi kaviké méné yo:

Wuné nyétba tén kun nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wuné wuna yéknwun tuwa taababa kure tu. Tété wuné gol matut yadan lam nak taaba sékét nak taababa kayék vétikna nyédéba yeyé yeyo. Yeyé yeyate wuné guné ké kényi kudi wakwesatiyu.

²*Wuné guné akwi jébaa yagunékwaké wunébu kutdénék. Guné apa jébaa yate guna mawuléba apa ye tégunékwaké wunébu kutdénék. Guné

* **2:2:** 1 Jo 4:1; 2 Jo 1:7-11

kapéredi mu yakwa duké kélík yagunékwaké wunébu kutdégék. Yénaa kudi wakwekwa du de wak, ‘Naané wawo wan Jisasna kudi wakwekwa du.’ Naate wadaka guné yénaa yadakwa paaté véte guné deké wak, ‘Wan Jisasna kudi wakwekwa du kaapuk.’ Naate wagunénké wunébu kutdégék. ³ Guné wuna yéba jébaa yagunéka wuna maama véte de gunat yaalébaanék. Yadaka guné apa ye téte guné wuna jébaa kutsaaku. Wuna jébaaké wulkiyaa kaapuk yagunén. Waga wuné kutdégék. ⁴ Guné waga yate yéknwun mu guné yo. Nakurak kapéredi mu guné yo. Kéni muké gunat wuné waatiyu. Déknyényba guné wunéké batnyé sanévéknwute wunéké guné mawulat kapére yak. Yagunén pulak bulaa kaapuk yagunékwa. ⁵ *Miték mé sanévéknwu. Wunéké mawulat kapére yagunékwa paatéké gunébu kuk kwayék. Kuk kwayégunénké sanévéknwute wani kapéredi mawuléké kuk kwayéte yéknwun mawulé tépa yaké guné yo. Yate guné déknyényba yagunén pulak, guna du taakwa wunéké wawo tépa mawulat kapére yaké guné yo. Waga yamarék yagunéran wuné gunéké yae kure ragunékwa lam kérae yat-jadaké wuné yo. Yawuru guné wuna du taakwa tépa ramarék yaké gune yo. ⁶ Guné kéni yéknwun paaté guné yo. Yagunéka yéknwun mawulé wuné yo gunéké. Guné Nikolasna jébaaba wulaan du taakwa yakwa kapéredi muké guné kélík yo. Wuné wawo de yakwa muké wuné kélík yo.

⁷ *Gotna Yaamabi wuna jébaaba yaalan du

* 2:5: Re 3:3 * 2:7: Re 22:2, 14

taakwat dé wakweyo. Wakwedékwa kudiké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu. Dé wo, ‘Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwat wuné kéga wakweké wuné yo: Guné Gotna gayéba rate yéknwun misék kaké guné yo. Kate apuba apuba miték rasaakuké guné yo, wani gayéba.’ Naate dé Gotna Yaamabi wo.”

Wani du waga wadéka wuné Jon déku kudi kavik, guné Epesasba rakwa du taakwaké.

Smenaké wakwedén kudi

⁸ Wani kudi wakwetakne dé Jisas wunat kéga wak, “Méné Smenaba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Smenaba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Kéga wuna kudi kaviké méné yo:

Wuné taale wuné rak. Bulaa rasaakute kukba wawo rasaakuké wuné yo. Wuné déknyényba kiyae nébéle raapmén ban gunat wuné wo.

⁹ *Wuné kapéredi mu gunéké yaadékwaké wuné kutdégék. Guné gwalmu yamarék du taakwa ragunékwaké wuné kutdégék. Waga ragunékwaké kapére mawulé yamarék yaké guné yo, Got gunéké wupmalemu yéknwun mu kwayédékwa bege. Guna gayéba rakwa du taakwa de las kéga wo, ‘Naané Gotna baadi naané ro, Judana du taakwa ranakwa bege.’ Waga wate de Got wadén ban wunéké miték sanévéknwumarék yo. Yate de Gotna baadi kaapuk radakwa. De Setenna kémba de ro. Wani du taakwa gunéké kapéredi kudi wakwedakwaké

* 2:9: 2 Ko 11:13-15

wuné kutdéngek. ¹⁰ *Guné bari apa kaagél kutké guné yo. Kutgunéranké sanévéknwute guné wup yamarék yaké guné yo. Seten guna mawulé yaknwuké dé yo. Yate duwat las wadu de gunat las raamény gaba taknaké de yo. Guné wani muké wup yamarék yaké guné yo. Kapéredi mu nyaa taaba vétik male gunat yaké de yo. De gunat viyaapérekge yadaran guné wunéké miték sanévéknwute guné wup yamarék yate raké guné yo. Waga ragunu wuné wawuru guné apuba apuba wuné wale miték rasaakuké guné yo.

¹¹ *Gotna Yaamabi wuna jébaaba yaalan du taakwat dé wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdéngeké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu. Dé wo, ‘Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwa Setenna kapéredi taalat yémarék yaké de yo.’ Naate dé Gotna Yaamabi wo.”

Wani du waga wadéka wuné kavik, guné Smenaba rakwa du taakwaké.

Pegamamké wakwedén kudi

¹² *Wani kudi wakwetakne dé wunat kéga wak, “Méné Pegamamba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Pegamamba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Wuna kudi kéga kaviké méné yo:

Wuné saknwu vététi kwe waariyadakwa kulaa wuné kure tu. Wani kulaa wan nébi kutkwa kulaa. Wani kulaa kure tékwa ban wuné gunéké kényi kudi wakwesatiyu.

* **2:10:** 2 Ti 4:8; Je 1:12; 1 Pi 3:14; Lu 22:31-32 * **2:11:** Re 20:14, 21:8 * **2:12:** Yi 4:12

¹³ Wuné guna gayé wuné kutdéngek. Seten dé wani gayéba némaan ban ro. Radéka guné déku kudi véknwumarék yo. Yate guné wunéké miték sanévéknwute guné wo, ‘Dé naanéké dé miték vu. Wan adél.’ Naate wate guné wuna kudiké kuk kaapuk tiyaagunén. Déknyényba wunéké adél kudi wakwekwa du Antipas dé guné wale dé rak, Setenna gayéba. Radéka Setenna du wuna kudiké kélik yate de dérét viyaapéreknék. Viyaapérékdaka guné guna mawuléba apa yate guné wuna kudiké kuk kaapuk tiyaagunén. Waga yate miték guné yak. ¹⁴ Kéga yate guné miték kaapuk yagunékwa. Guna du las de Belam yan paaté de kure rasaaku. Déknyényba Belam Isrelna du taakwat yénaa yadu kapéredi mu yadaranké dé Belaknét wakwatnyék. Yadéka dé Belak Isrelna du taakwat wak, de yénaa gotké kwaami kwayén du taakwa wale kate de wale kapéredi mu yadoké. Guna du las Belak wadén pulak de kapéredi mu yo. ¹⁵ Waga yate guna du las Nikolas wadén pulak de kapéredi mu yo. ¹⁶ *Guné wani kapéredi muké kuk kwayéké guné yo. Guné wani kapéredi muké kuk kwayémarék yagunéran wuné walkamu re yae wani duwat viyaaké wuné yo. Wuna kudiba yaale tékwa kulaat derét viyaaké wuné yo.

¹⁷ *Gotna Yaamabi wuna jébaaba yaalan du taakwat dé wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdéngeké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu. Dé wo, ‘Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwaké wuné nyétba paakwe rakwa

* **2:16:** Re 19:15, 22:12 * **2:17:** Re 3:12

kadému las kwayéké wuné yo. Kwayéte deké nak nak makwal waama matu nak kwayéké wuné yo. Wani matuba wuné kulé yé nak kaviwuru nak du wani yéké kutdénngmarék yaké de yo. Wani matu nyégélan du taakwa male kutdénngké de yo.’ Naate dé Gotna Yaamabi wo.”

Wani du waga wadéka wuné kavik, guné Pega-mamba rakwa du taakwaké.

Taiatairaké wakwedén kudi

¹⁸*Wani kudi wakwetakne dé wunat kéga wak, “Méné Taiatairaba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Taiatairaba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Wuna kudi kéga kaviké méné yo:

Wuné Gotna nyaan wuné keni kudi gunéké wakwesatiyu. Wuna méni apakélé yaa yaankwa pulak dé yaanu. Wuna maan dé nyaa vékwa pulak yo, bras ain yatnyédaka yadéka pulak.

¹⁹Wuné guné yakwa akwi muké wunébu kutdénngék. Guné nak du taakwa Gotké wawo guné mawulat kapére yo. Guné wunéké miték sanévénkwute guné wo, ‘Dé naanéké dé miték vu. Wan adél.’ Naate wate guné wuna jébaa miték kuru. Guné yéknwun jébaa yate guné nak du taakwat kutkalé yo. Gunéké wupmalemu kapéredi mu yaadéka guné guna mawuléba apa yate miték tu. Guné taale yagunén mu yéknwun dé yak. Guné waga miték yagunékwaké wunébu kutdénngék. ²⁰Yagunékwaké nakurak kapéredi muké male gunat wakweké wunék. Kapéredi mu

* **2:18:** Re 1:14-15

yakwa taakwa nak léku yé Jesebel lé guné wale ro. Lé yénaa yate lé wo, ‘Wuné Gotna yéba kudi wakwekwa taakwa.’ Waga wate lé yénaa yate wuna du taakwat yakwatnyéléka de kapéredi mu yo. Yate de du taakwa wale kapéredi mu yate de yénaa gotké kwaami kwayén du taakwa wale ko. Waga yaléka guné kusékétgunéka lé guné wale ro. Lérét kaapuk wagunén, lé gunat kulaknyényentakne yéluké. Waga yagunékwaké gunat wuné waatiyu. ²¹ Yaléka kapéredi mu bari kaapuk yakatawurén. Yaléka kapéredi muké kuk kwayéluké wuné mawulé yak. Yate wuné rapatik. Yaléka kapéredi muké kuk kaapuk kwayélén. ²² Wuné wani kapéredi muké lérét yakataké wuné yo. Wuné wawuru lé apakélé kaagél kutte kiyakiya yaké lé yo. Yate bakna kwaaké lé yo. Léku jébaaba wulae kapéredi mu yan du taakwa wawo apakélé kaagél kutte kiyakiya yate bakna kwaaké de yo. Wani du taakwa yadan kapéredi muké kuk kwayémarék yadaran wuné derét yadan kapéredi mu yakataké wuné yo. ²³ Yate léku kudi véknwukwa du taakwat viyaapérekgé wuné yo. Waga yawuru de wuna jébaaba yaalan du taakwa véte waké de yo, ‘Jisas akwi du taakwa yadakwa mu deku mawuléké wawo dé kutdéngek. Naané yéknwun mu yanaran dé naanat yéknwun mu kaataké dé yo. Naané kapéredi mu yanaran dé naanat kapéredi mu yakataké dé yo.’ Naate wate de wunéké kutdéngeké de yo.

²⁴ Guné Taiatairaba rakwa nak du taakwat wuné kényi kudi wakweyo. Guné wani taakwana

kudi véknwumarék yagunéka gunat wuné kényi kudi wakweyo. Wani taakwana kudiké du las de wo, ‘Wan Seten paakudén apa kudi.’ Naate de wo. Wani taakwana kudi véknwumarék yakwa du taakwa gunat wuné kényi kudi wakweyo. Wuné guné nak mu wawo yagunuké wakwemarék yaké wuné yo. ²⁵ Kényi kudi male wakweké wuné yo. Déknyényba wawurén kudi véknwusaakuké guné yo. Miték véknwusaakugunu wuné yaaké wuné yo. ²⁶ *Kapéredi yaabuké kuk kwayétakne wuna jébaa miték kutsaakukwa du taakwa deké wuné apa kwayéké wuné yo. Kwayéwuru de némaan du taakwa rate akwi kápmaaba rakwa du taakwaké véké de yo. ²⁷ Wuna yaapat nyégélwurén apa deké kwayéwuru de apat kapére yate akwi kápmaaba rakwa du taakwaké apa yaké de yo. Du apa yate kápmaat yadan awu takupulaapdakwa pulak, de apa yaké de yo. Yate de némaan du taakwa rate nak du taakwaké véké de yo. ²⁸ *Yado wuné deké ganbaba yaalakwa kun kwayéké wuné yo.

²⁹ Gotna Yaamabi dé wuna jébaaba yaalan du taakwat wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdénké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu.”

Jisas waga wadéka wuné Jon déku kudi kavik, guné Taiatairaba rakwa du taakwaké.

3

Sadiské wakwedén kudi

¹ Wani kudi wakwetakne dé Jisas wunat kéga wak: “Méné Sadisba rakwa du taakwaké miték

* **2:26:** Sam 2:8-9

* **2:28:** Re 22:16

vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Sadisba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Wuna kudi kéga kaviké méné yo:

Gotna Yaamabi déku apa nak taaba sékét nak taababa kayék vétik kure téte wuné nyétba tén kun nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wuné kure tu. Yate wuné kényi kudi gunat wakweyo.

Wuné yagunékwa akwi muké wuné kutdengék. De gunéké kéga de wo, 'De Jisasna jébaaba wulaan du taakwa de ro. Rate de déké yéknwun jébaa yo.' Naate watakne de kaapuk kutdengdan. Wuné kutdengék. Guné yéknwun jébaa yamarék yo. Yate guné kiyakiya yate kiyaké yakwa du taakwa pulak guné ro. ² Rangunéka wuna Némaan Ban Got gunat védéka déku mawulé gunéké kaapuk yéknwun yakwa. Yéknwun mawulé tépa yaké guné yo. Yagunékwa yéknwun mawulé walkamu male dé tu. Yagunékwa yéknwun mawulé kaapuk yamuké guné apa yate yéknwun mawulé tépa yaké guné yo. ³ *Déknyényba guné wuna kudi miték véknwute wuna kudiké 'Adél' naate guna mawuléba apa yate guné miték rak. Waga yagunékné mé sanévéknwu. Sanévéknwute kapéredi muké kuk kwayétakne yéknwun mawulé tépa yaké guné yo. Yate wuna kudi miték véknwute guna mawuléba apa yate tépa miték raké guné yo. Waga yamarék yagunéran wuné yagunén kapéredi mu yakataké nae gunéké yaaké wuné yo. Guné sél yakwa

* **3:3:** 1 Te 5:2

du yaaran tuléké kutdéngharék yagunékwa pulak, guné wuné yaaran tuléké kutdéngharék yaké guné yo. ⁴ *Walkamu du taakwa guné yéknwun mu male yo. Kapéredi mu las kaapuk yagunékwa. Yéknwun mu wan yéknwun baapmu wut pulak. Kapéredi mu wan gélébés baapmu wut pulak. Guné walkamu du taakwa yéknwun mu yate guné gélébés baapmu wut kaapuk kusadagunén. Guné yéknwun waama baapmu wut kusade wuné wale rasaakuké guné yo, Gotké yédakwa yéknwun yaabuba yégunékwa bege. ⁵ *Kapéredi yaabuké kuk kwayén akwi du taakwa waga waama baapmu wut kusadaké de yo. Deku yé dé kwao Gotna nyégaba. Wani nyégaba Got wale rasaakuran du taakwana yé dé kwao. Wani yé yatnyéputimarék yaké wuné yo. Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwa wuna yaapa Got déku kudi kure giyaakwa du wawo deku méniba tédo wuné wakweké wuné yo, ‘Wani du taakwa wan wuna du taakwa.’

⁶ Gotna Yaamabi dé wuna jébaaba yaalan du taakwat wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdénghké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu.”

Wani du waga wadéka wuné déku kudi kavik, guné Sadisba rakwa du taakwaké.

Piladelpiaké wakwedén kudi

⁷ Wani kudi wakwetakne dé wunat kéga wak, “Méné Piladelpiaba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Piladelpiaba rate wuna jébaaba

* **3:4:** Ju 1:23 * **3:5:** Mt 10:32; Lu 10:20

yaalan du taakwaké dé miték vu. Wuna kudi kéga kaviké méné yo:

Wuné Gotna du rate wuné yéknwun mu male wuné yo. Wuné adél kudi wuné wakweyo. Wuné déknyényba ran du Devit yadén pulak apat wuné kapére yo. Yate wuné kapmu wakwewuru de Gotna gayét yéké de yo. Wuné yaabu kutwuru du nak tépa tépémarék yaké dé yo. Wuné yaabu tépéwuru du nak tépa kutmarék yaké dé yo. Kéni kudi gunat wuné wakweyo.

⁸ Guné yagunékwa akwi muké wuné kutdéngek. Guné walkamu du taakwa male wuna jébaaba gunébu yaalak. Yaale guné wuna kudi miték véknwu. Wuna jébaa kaapuk kulaknyénygunén. Yagunéka wuné gunéké yaabu wunébu kurék. Kutwurén yaabu tédu nak du tépa tépémarék yaké dé yo. ⁹ Du taakwa las de kéga wo, 'Naané Gotna baadi naané ro, Judana du taakwa ranakwa bege.' Waga wate de Got wadén ban wunéké miték sanévéknwumarék yo. Yate de yénaa yo. Yate de Gotna baadi kaapuk radakwa. De Setenna kémba de ro. Mé véknwu. Wuné wani du taakwat wawuru de kutdéngek de yo, wuné gunéké mawulat kapére yawurékwaké. Kutdénge de yae gunéké kwati yaane waadé daamuké kélik yado wuné apa yate wawuru de waga yate guna yéba kevérékgé de yo. ¹⁰ Déknyényba akwi du taakwa wunéké kuk tiyaamarék yate wuna kudi miték véknwudoké wuné wak. Guné wuna kudi véknwute wawurén pulak yate guna mawuléba apa yate guné miték rak. Yagunénké wuné gunat kutkalé yawuru kéni képmaaba rakwa akwi du taakwaké yaaran kapéredi mu yaadu guné apa

yate yéknwun mawulé yaké guné yo. Akwi du taakwana mawulé kutdén gwuruké wani kapéredi mu yaaké dé yo, akwi du taakwaké. ¹¹ Guna yéknwun gwalmu Gotna gayéba dé ro. Wuné gunéké bari yaaké wuné yo. Guné wunéké raségéké guné yo. Raségégunu de nak du guna yéknwun gwalmu kéraamuké, guné Gotké miték sanévéknwute apa yate déku jébaa kutsaakuké guné yo. ¹² *Wuné wawuru kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwa kwaan pulak téké de yo, Gotna gaba. Waba Got wale miték rasaakuké de yo. Yado wuné wuna némaan ban Gotna yé deku sépéba kaviké wuné yo. Wuné Gotna gayéna yé Kulé Jerusalem wawo deku sépéba kaviké wuné yo. Wuna kulé yé wawo kaviké wuné yo. Kukba Got wadu wani gayé Jerusalem giyaaké dé yo.

¹³ Gotna Yaamabi dé wuna jébaaba yaalan du taakwat wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdén gké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu.”

Wani du waga wadéka wuné déku kudi kavik, guné Piladelpiaba rakwa du taakwaké.

Leodisiaké wakwedén kudi

¹⁴ *Wani kudi wakwetakne dé Jisas wunat kéga wak, “Méné Leodisiaba rakwa du taakwaké miték vékwa némaan duké wuna kudi las kaviké méné yo. Wani du dé Leodisiaba rate wuna jébaaba yaalan du taakwaké dé miték vu. Wuna kudi kéga kaviké méné yo:

Wuné adél kudi wakwekwa du. Gotna kudi adél dé yasaaku. Waga wuné wakweyo. Got

* **3:12:** Re 14:1 * **3:14:** Kl 1:15-16; Re 19:11

wunat wakwedékwa pulak male wuné wakweyo. Got wadéka wuné akwi mu kuttaknak.

¹⁵ Wuné guné yakwa akwi muké wuné kutdéngek. Guné wunéké kaapuk mawulat kapére yagunékwa. Guné wunéké kuk kaapuk tiyaagunén. Guné nyédéba téte mawulé vétik guné yo. Guné nakurak mawulé male yagunuké wuné mawulé yo. ¹⁶ Guné wunéké mawulat kapére yakaapuk yate wuna jébaaké mawulé vétik yagunéran wuné gunéké kélik yaké wuné yo. Du gwiyaaké yate kadémuké kélik yadakwa pulak, wuné gunéké kélik yaké wuné yo. Yate gunéké kuk kwayéké wuné yo. ¹⁷ *Guné kéga guné wo, 'Naané wupmalemu yéwaa naanébu yak. Wupmalemu gwalmu wawo naanébu yak. Yate gwalmuké nak kaapuk yapatinakwa.' Naate wate guné kaapuk kutdénngunén. Guné Gotna méniba gweba du taakwa guné ro. Guné gwalmu yamarék du taakwa pulak guné ro. Guné méni kiyaan du taakwa pulak guné ro. Guné baapmu wut yamarék du taakwa pulak guné ro. Guna mawulé sépélak yadéka guné kapéredi mu ye guné ro. Rate guné waga ragunékwaké kaapuk kutdénngunén. ¹⁸ Waga yagunéka wuné gunéké kényi kudi wakweyo. Guné yae gol matu yaa yaane yéknwun yakwa pulak waga wunat kéraaké guné yo. Wani gol matu wan nak pulak mu. Guné wani mu kéraagunéran guna mawulé miték tésaakuké dé yo. Guné wunat waama baapmu wut pulak kéraagunéran guné nyékéri yamarék yate yéknwun mawulé male yasaakuké guné yo.

* **3:17:** Lu 12:21; Je 2:5

Guné méniba kutdakwa marasin pulak wunat kéraagunéran guné miték kutdénké guné yo. Waga yagunéran guna mawulé yéknwun ye miték téké dé yo. ¹⁹ *Wuna du taakwaké wuné mawulat kapére yo. Yate wuné derét waatite yadan kapéredi mu wuné yakato, de yéknwun paaté kutdéndoké. Guné waga yawurékwaké sanévéknwute yéknwun mu male yaké guné yo. Yagunén kapéredi mu akwi kulaknyényké guné yo.

²⁰ *Kéni aja kudi mé véknwu. Wuné guna gwésba wuné téségu. Guné wunéké gwés naapitiyaagunuké wuné tu. Guné yagunén kapéredi muké kuk kwayétakne wuna kudi véknwe wunéké gwés naapiye, ‘Mé yaala’ naagunéran, wuné wulae guné wale raké wuné yo. Rate guné wale kadému kawuru guné wuné wale kaké guné yo. ²¹ *Déknyényba wuné apat kapére yate Setenna apat wunébu talaknak. Talakne bulaa wuna yaapa wale wuné ro, némaan banna taaléba. Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwat wawuru de wawo raké de yo, wuné wale.

²² Gotna Yaamabi dé wuna jébaaba yaalan du taakwat wakweyo. Wakwedékwa kudiké kutdénké mawulé yate guna waan mé kwekére véknwu.”

Wani du Jisas waga wadéka wuné Jon déku kudi kavik, guné Leodisiaba rakwa du taakwaké.

4

* **3:19:** Yi 12:7 * **3:20:** Jo 14:23 * **3:21:** Mt 19:28

Gotna gayéba de déku yéba kevéréknék

¹ Wani kudi wakwedéka wuné Jon yégan pulak ye wuné vék Gotna gayéba gwés naapiye tédéka. Véwuréka déknyényba wunat wakwen kudi kaany yapévudaka waakwa pulak waate dé wunat wak, “Méné kénét yaalaménu wuné kukba yaaran muké ménat wakwatnyéké wuné yo.” ² Waga wadéka Gotna Yaamabi bari wuna mawuléba wulae tédéka wuné vék déku gayéba némaan banna jaabéba du nak radéka. ³ Wani jaabéba radéka véwurénu du déku ménidaama dé nyaa vékwa pulak yak. Apakélé yéwaa kwayétakne kéraadan yéknwun matu pulak déku sépé dé nyaa vékwa pulak yak. Wani matuna yé jaspá konilian wawo. Radékwa jaabéba kwaral nak dé ték. Wani kwaralna nyaap wan kulé miga pulak. Emeral matu pulak dé nyaa vékwa pulak yak. ⁴ Wupmalemu (24) radakwa jaabéba wupmalemu némaan du ranyéwe radaka wani du dé nyédéba rak. Ranyéwe rakwa némaan du waama baapmu wut kusadatakne de gol matut yadan maakna saap de deku maaknaba saapmék. ⁵ Nyédéba rakwa némaan duna taaléba dé nyét kulabik. Kulabidéka wuné véknwuk kudi buldaka jaat viyaadéka. Wani du rakwa jaabé tékwaba dé tépménéng nak taaba sékét nak taababa kayék vétik téte yaanék. Wani tépménéng wan Gotna Yaamabi déku apa nak taaba sékét nak taababa kayék vétik.

⁶ Nyédéba rakwa némaan duna jaabé tékwaba apakélé kwawu tédéka wuné vék. Wani kwawu ménidaama védakwa glas pulak dé yak. Mawulé

tékwa kulé mu wan véti wan véti de némaan du rakwa taaléba tényéwe de ték. Wani mu de wupmalemu méni de yak. Deku ménidaama, kuksaknwu, biyasaknwuba wawo wupmalemu méni dé ték. ⁷ Wani mawulé tékwa kulé mu nak wan apakélé kwatbosa déku yé laion pulak. Nak kaara bulmakawu pulak. Nak dé duna ménidaama pulak dé yak. Nak dé apakélé kwarékadi nyétba wure yékwa pulak. ⁸ *Wani mawulé tékwa kulé mu nak nak deku payék nak taaba sékét nak taababa kayék nakurak dé ték. Wupmalemu méni deku ménidaama, kuksaknwu, biyasaknwuba wawo dé ték. Akwi gaan nyaa gwaaré de waasaaku. Wani gwaaré yaap kaapuk rate waadakwa. Yate kéga de wao:

Némaan Ban Got akwi muké dé apat kapére yo. Dé yéknwun. Dé yéknwun. Dé yéknwun mu male dé yo.

Déknyényba dé rak. Bulaa dé ro. Rasaakuké dé yo apuba apuba.

⁹ Waga waate de Némaan Ban Got yéknwun jaabéba rate apuba apuba rasaakute apa yadékwaké de gwaaré wao. Yate déké yéknwun mawulé yate déku yéba de kevééréknu. Apuba apuba de waga male de yo. ¹⁰ Yadaka ranyéwe rakwa némaan du de apuba apuba rasaakukwa Némaan Ban Gotna méniba kwati yaane waadé dao. Daate de gol matut yadan maakna saap raapiye de Némaan Ban Got radékwaba takno. De Got némaan ban rasaakudékwaké sanévéknwute de maakna saap raapiye waba takno. ¹¹ Yate de gwaaré kéga wao:

* **4:8:** Ais 6:2-3

Méné Got méné naana Némaan Ban.
Méné male yéknwun mu méné yasaaku.

Méné akwi mu ménébu kuttaknak.

Ména mawuléba sanévéknwute wani mu
yaménék bulaa akwi mu dé ro.

Waga yaménénké sanévéknwute naané ména
apaké gwaaré waate ména yéba apuba
apuba kevéreknu.

Naate de wao.

5

Kusépmé nyaatakndan nyéga dé Jon vék

¹ Wuné vék wani némaan du yéknwun jaabéba rate déku yéknwun tuwa taababa kusépdan nyéga nak kutdéka. Déknyényba wani nyégaba bi pulak mu nak taaba sékét nak taababa kayék vétiknét de nyaatakna. ² Wani mu vétakne wuné vék Gotna kudi kure giyaate apat kapére yakwa du nak téte némaanba waadéka. Waate dé wak, “Yéknwun mu male yakwa du dé male wani bi pulak mu raapaktakne wani nyéga laapiyakgé dé yo. Kiyadé waga yaké yo?” ³ Naate wadéka nyéga laapiyakne awulaba véran du nak kaapuk nyét, kápmaa, adawuli yaalé kémaaba radén. ⁴ Wani duké sékale vémarék yadaka wuna mawulé kapére yadéka wuné némaanba géraak. ⁵ Géraawuréka dé némaan du nak wunat wak, “Méné géraamarék yaké méné yo. Mé vé. Judana kémké némaan ban nak dé ro. Dé Devitna kápmaawara. Dé apat dé kapére yak. Yate dé Setenét débu talaknak. Talakne dé wani nyégaba nyaatakndan bi pulak mu raapaktakne dé wani nyéga laapiyakgé dé yo.” Naate dé wak.

Jon Sipsip Nyaanét dé vék

⁶ Wani kudi véknwutakne wuné vék Sipsip Nyaan nak tédéka. Dé némaan du rakwa jaabé tékwaba dé ték. Dé mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti, ranyéwe rakwa némaan du, deku nyédéba dé ték. Dé viyaapérékdaka nébéle raapmén sipsip nyaan pulak dé ték. Kaara nak taaba sékét nak taababa kayék vétik dé ték. Méni nak taaba sékét nak taababa kayék vétik dé ték. Wani kaara wani méni wawo wan Gotna Yaamabi déku apa nak taaba sékét nak taababa kayék vétik. Got wadéka wani apa de akwi kępmaat de yu. ⁷ Got yéknwun jaabéba rate wani nyéga déku yéknwun tuwa taababa kutdéka wani Sipsip Nyaan ye dé wani nyéga kéraak. ⁸*Kéraadéka de mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti, ranyéwe rakwa némaan du wawo de Sipsip Nyaanké kwati yaane waadé daak. Wani némaan du nak nak de gita pulak mu kutte de gol matut yadan agérap wawo kurék. Wani agérapba dé yaa sérakdaka yaatnyé yaalate yéknwun yaama yakwa mu sékérékne rak. Wani yaatnyé wan Gotna du taakwa dérét waatadakwa kudi pulak.

⁹⁻¹⁰**Wani némaan du, kulé tékwa mu wale de wani Sipsip Nyaan Jisas déku yéba kevérekte de kulé gwaaré nak kéga waak:

Ménat viyaadaka ména wény akudéka méné kiyaak.

Kiyae méné du taakwat kéraak, de Gotna du taakwa radoké.

* **5:8:** Re 8:3-4, 15:2; Sam 141:2 * **5:9-10:** Sam 98:1 * **5:9-10:** Re 20:6, 22:5; 1 Pi 2:9

Méné kés kém nak kémba rakwa du taakwa,
 kés kudi nak kudi bulkwa du taakwa,
 kés sépé nak sépé kurén du taakwa, kés
 kápmaa nak kápmaaba rakwa du taakwa
 waga derét ménébu kéraak, de Gotna du
 taakwa radoké.

Kérae méné waménék de Gotké jébaa yakwa
 nyédé duna waagu tawe rate de naana
 Némaan Ban Gotna kémba yaale déké jébaa
 yate de déku yéba kevéreknu.

Kukba de kényi kápmaaba rakwa du taakwaké
 némaan du taakwa raké de yo.

Méné waga yatakne méné wani nyéga kérae
 nyaataknadan bi pulak mu raapaktakne
 méné wani nyéga laapiyakgé méné yo.

Naate de waak.

Jisasna yéba de kevérekénék

¹¹ Wani kudi véknwutakne wuné tépa véte
 wuné véknwuk Gotna kudi kure giyaakwa wup-
 malemu du gwaaré waadaka. Wani du walkamu
 kaapuk. Wupmalemu de. De mawulé tékwa kulé
 mu, akwi némaan du wawo de akwi némaan du
 rakwa jaabé tékwaba tényéwe de ték. ¹² Tété de
 némaanba gwaaré kéga waak:

Déknyényba viyaapérekdan Sipsip Nyaan
 wan yéknwun mu male yate dé ro.

Rate dé némaan ban rasaakuké dé yo.

Rate dé wupmalemu yéknwun gwalmu,
 yéknwun mawulé, apakélé apa wawo Gorét
 nyégélké dé yo.

Yadu akwi du taakwa déku yéba kevérékgé de yo.

Yate déku apaké kudi wakwete déké yéknwun mawulé yaké de yo.

¹³ Naate waadaka wuné véknwuk Got yan akwi mu gwaaré waadaka. Nyét, kèpmaa, adawuli yaalé kèpmaa, waba rakwa mu, kusba kwaakwa mu, de akwi gwaaré waadaka wuné véknwuk. Akwi taaléba rakwa akwi mu kéga de waak:

Naana némaan ban Got dé némaan ban rakwa jaabéba dé ro.

Naané déku yé wani Sipsip Nyaan Jisasna yéba wawo apuba apuba kevékéké naané yo.

Bétku apakélé apaké kudi wakwete bétké yéknwun mawulé yasaakuké naané yo apuba apuba.

¹⁴ Naate waadaka de mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti wak, “Guna kudi wan adél kudi.” Waga wadaka Got rakwa jaabé tékwaba ranyéwe rakwa némaan du de déké kwati yaane de waadé daak.

6

Jisas dé nyégaba nyaataknanan bi pulak mu raapaknék

¹ *Wuné vék wani Sipsip Nyaan Jisas wani nyéga kure téte nyaataknanan bi pulak mu nak raapakdéka. Vétakne wuné véknwuk mawulé tékwa kulé mu nak kudi buldéka. Dé nyét bulkwa pulak dé bulék. Kéga dé wak, “Méné mé yaa.” ² Naate wadéka wuné vék waama wosnyét nak. Wani wosba du nak rate dé

* **6:1:** Re 5:1

pérés kwalpék kurék. De waariyate deku maamat viyaasadadaka kwayédakwa maakna saap de nak déku maaknaba saaptaknak. Saaptaknadaka dé apa yate waariyakwa du déku maamat viyaasadaké dé yék.

³ Wani Sipsip Nyaan nyégaba nyaatakndan bi pulak mu nak wawo raapakdéka wuné véknwuk nak mawulé tékwa kulé mu kéga wadéka, “Méné mé yaa.” ⁴ Naate wadéka dé nak wos yaak. Wani wosna sépé gwaavat dé kapére yak. Wani wosba ran duké de waariyadakwa apakélé kulaa nak kwayék. Kwayédaka dé Got wani dut wak, “Méné apa kérae du taakwana yéknwun mawulé yaalébaanké méné yo. Yaménu de waaru waariyate deku duwat viyaapérékgé de yo.” Naate dé wak.

⁵ Wani Sipsip Nyaan nyégaba nyaatakndan bi pulak mu nak wawo raapakdéka wuné véknwuk mawulé tékwa kulé mu nak wawo wadéka, “Méné mé yaa.” Naate wadéka wuné vék gélé wos nak yaadéka. Wani wosba ran du dé gwalmu naaknwudakwa mu nak déku taababa kurék. ⁶ Kutdéka wuné véknwuk mawulé tékwa kulé mu tén nyédéba kudi nak kéga wadéka, “Méné waménu kaadé yakwa tulé yaadu kadémuna yéwaa kusawuréké de yo. Kusawurédo apakélé yéwaat walkamu walkamu kadému male du taakwa kéraaké de yo. Du nakurak nyaa jébaa yatakne wani jébaana yéwaa kérae kwayétakne rais tékwa agérap nak male kéraaké dé yo. Du nakurak nyaa jébaa yatakne wani jébaana yéwaa kérae kwayétakne kadému tékwa agérap kupuk male kéraaké dé yo. Oliv gu wain gu wawo wani

muna yéwaa bakna téké dé yo. Méné wamarék yaké méné yo, wani yéwaa kusawurédoké.” Naate dé wak.

⁷Wani Sipsip Nyaan nyégaba nyaataknadan bi pulak mu nak wawo raapakdéka wuné véknwuk mawulé tékwa kulé mu nak wawo wadéka, “Méné mé yaa.” ⁸Naate wadéka wuné vék raamu wos nak yaadéka. Wani wosba ran du déku yé Kiyaan Du. Dé yaadéka déku kukba nak du dé yaak. Déku yé wan Kiyaan Du Taakwa Rakwa Taalé. Got wadéka de kéné kápmaaba rakwa akwi du taakwa kém wan véti wan véti de rak. Radaka dé bérét wak, “Nakurak kémké béné apa yate derét viyaapérekgé béné yo. Lasnyét béné waariyadakwa kulaat viyaaké béné yo. Béné wabénu de las apakélé kaadé yate las kiyakiya yate kiyaado lasnyét jéraaba tékwa kwaami tido kiyaaké de yo.” Naate dé bérét wak.

⁹*Wani Sipsip Nyaan nyégaba nyaataknadan bi pulak mu nak wawo raapakdéka wuné vék Gotké gwalmu kwayédakwa jaabé gwaléba kiyaan du taakwana wuranyaan tédaka. Déknyényba wani du taakwa Gotna kudi véknwute wakwete nak du taakwana méniba téte Jisas Kraiské de kudi wakwek. Wakwedaka déku maama deku kudiké kélik yate de derét viyaapéreknék. Viyaapérékdaka deku wuranyaan waba tédaka wuné vék. ¹⁰*Véwuréka de kiyaan du taakwana wuranyaan némaanba waate de wak, “Naana Némaan Ban, méné akwi du taakwaké méné némaan ban ro. Méné yéknwun mu male méné yasaaku. Méné adél kudi méné wakweyo.

* **6:9:** Jo 16:2

* **6:10:** Re 16:5-6

Képmaaba rakwa du de naanat viyaapéréknék. Taale nyaa yagap yédu méné kot véknwukwa némaan ban rate du taakwa yan muké kudi wakwete méné naanat yadan kapéredi mu derét yakataké méné yo?” ¹¹ *Naate wadaka Got dé deké nak nak waama baapmu wut kwayétakne dé derét kéga wak, “Guné taale walkamu yaap raké guné yo. Wuné wuna du taakwaké las wawo wunébu wakwek. De wawo yagunén pulak wuna jébaaba yaale Jisaské kudi wakweké de yo. Wakwedo képmaaba rakwa du gunat viyaapérékdan pulak, derét wawo viyaapérékdo kukba wuné gunat yadan kapéredi mu derét yakataké wuné yo.” Naate dé Got wak.

¹² *Wani Sipsip Nyaan nyégaba nyaatakndan bi pulak mu nak wawo raapakdéka wuné vék. Raapakdéka véwuréka apakélé anyék képmaaba lé kurék. Kutléka dé nyaa nak pulak ye dé gélé yak, gélé gaalé baapmu wut pulak. Yadéka baapmu nak pulak ye lé wény pulak gwaavé yak. ¹³ Yaléka dé nyétba tékwa kun, apakélé wimut kutdéka kulé misék akérékwa pulak, dé kun képmaaba akérék. ¹⁴ De nyéga kusépdakwa pulak dé nyét wawo waga ye dé yék. Yédéka akwi nébu, akwi kus viyaatéktaknalék tékwa képmaa wawo tédan taalé kulaknyénytakne de yék. ¹⁵ Yédaka de képmamana némaan du, kubu du, waariyakwa duna némaan du, wupmalemu yéwaa yan du, apat kapére yakwa du, nak duna kudiba véknwute wadakwa pulak jébaa yakwa du taakwa, deku mawuléba sanévéknwute mawulé yadakwa jébaa yakwa du

* **6:11:** Re 7:9, 13-14 * **6:12:** Mt 24:29

taakwa, wani du taakwa akwi de k pmaaba t n waagu, nébuba ran apakélé matuba wawo paakuk. ¹⁶ Paakute waate de wak, “N bu, apakélé matu wawo d  m  ak re naanat saapt pu. Got némaan du rakwa jaabéba rate naanat v muk  k lik naan  yo. Wani Sipsip Nyaan naanat rékaréka yate d  naanat v muk  k lik naan  yo. ¹⁷ B t naan  yan kapéredi muk  rékaréka yate naanat yakatab r ran n maa nyaa d bu yaak. Yaga pulak naan  b tku méniba téké naan  yo? B tku méniba t muk  nyékéri naan  yo. B t naanat v muk  k lik naan  yo.” Naate de wak.

7

Wupmalemu Isrelna du taakwa

¹ Wani mu yédéka wun  v k Gotna kudi kure giyaakwa du wan v ti wan v ti waabu k pmaaba tédaka. T te de k pmaaba kutkwa wimut wan v ti wan v ti kul kidaka wimut kaapuk kur n. K pmaa, k pmaaba t kwa gu, miba wawo wimut kaapuk kur n. ² Déknyényba Got d  wani duwat wak, “Gun  apa yate k pmaa, k pmaaba t kwa gu wawo yaalébaanké gun  yo.” Naate wadéka bulaa t te de wimut kulékik. Yadaka wun  v k apuba apuba rasaakukwa ban Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo nyaa yaalakwa taaléba yaadéka. Gotna y  kavid ran mu kure yaadéka wun  v k.

³ *Wani du yae d  némaanba waate d  der t wak, “Gun  k pmaa, k pmaaba t kwa gu, mi wawo bari yaal baanmar k yak  gun  yo. Taale

* **7:3:** Re 9:4

naané naana Némaan Ban Gotna yé déku jébaa yakwa du taakwa lékwésba kaviké naané yo. Yano kukba guné wani mu yaalébaanké guné yo.”⁴ Naate wadéka wuné véknwuk de Gotna yé wupmalemu (144,000) du taakwa lékwésba kavidaka. De Isrelna akwi kém deku du taakwa las kérae deku lékwésba de Gotna yé kavik. Kéga de kavik:

⁵⁻⁸ Judana kém 12,000
 Rubenna kém 12,000
 Gatna kém 12,000
 Asana kém 12,000
 Naptalaina kém 12,000
 Manasana kém 12,000
 Simionna kém 12,000
 Livaina kém 12,000
 Isakana kém 12,000
 Sebiulanna kém 12,000
 Josepna kém 12,000
 Bensaminna kém 12,000

Wani du taakwa akwi deku lékwésba de Gotna yé kavik.

*Wupmalemu du taakwa de Gotna yéba
 kevéréknék*

⁹ *De waga kavidaka wuné vék wupmalemu du taakwa jawe tédaka. Du wani du taakwat naaknwuké yapatiké de yo, wupmalemu tédan bege. Wani du taakwa akwi képmaa, akwi kémba wawo de yaak. De kés pulak nak pulak sépé de kurék. Yate kés pulak nak pulak kudi de bulék. Wani du taakwa némaan du rakwa jaabé tékwaba tété Got bét wani Sipsip Nyaanna

* **7:9:** Re 5:9-10

méniba de ték. De sémény waama baapmu wut kusadatakne de tépmaa tu pulak mu deku taababa kure ték. ¹⁰ Téte de némaanba waate de wak, “Yéknwun jaabéba rakwa ban, naana Némaan Ban Got bét dé wale tékwa du wani Sipsip Nyaan bét Setenna taababa naanat bétbu kéraak. Kéraabétka naané Gotna yéknwun gayéba rasaaku.” ¹¹ Naate wadaka de Gotna gayéba rakwa akwi du némaan du rakwa jaabé tékwaba de tényéwe ték. Wani wupmalemu némaan du, mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti, Got, wani Sipsip Nyaan wawo nyédéba tédaka de Gotna kudi kure giyaakwa du tényéwe ték. Téte de Gotna méniba kwati yaane de Gotké waadé daak. ¹² Daate de kéga wak, “Adél. Naané naana Némaan Ban Gotké yéknwun mawulé yate naané dusék takwaséknét kapére yaké naané yo. Dé yéknwun mawulé male dé yo. Naané déké yéknwun mawulé yate déku yéba kevérekgé naané yo. Dé kapmu wan naana Némaan Ban. Akwi némaan dut débu talaknak. Dé apat dé kapére yo. Naané déku apaké wakwete déku yéba kevéreksaakuké naané yo, apuba apuba. Wan adél.” Naate de wak.

Wani du taakwaké de kudi wakwek

¹³ Wani du taakwa waga wadaka dé némaan du nak wunat wak, “Wani sémény waama baapmu wut kusadan du taakwa wan kiyadé? De yani gayéba de yaak? Méné wani muké méné kutdengék?” ¹⁴ *Naate waatadéka wuné dérét kéga wak, “Kaaupuk. Némaan du, méné kapmu

* **7:14:** Mt 24:21

méné kutdengék. Wunat mé wakwe.” Naate wawuréka dé wunat wak, “Gotna maama derét viyaadan tulé wani du taakwa apakélé kaagél de kurék. Kutte kiyae de wani Sipsip Nyaanna wényba deku baapmu wut yakutnyédaka dé baapmu wut waama yak. ¹⁵ Waga yadanké de Got rakwa jaabé tékwaba de tu. Tété de gaan nyaa déku gaba tété de déku yéba kevéreknu. Yadaka dé Got wani jaabéba rate derét kutkalé yaké dé yo, nak du derét yaalébaanmuké. ¹⁶⁻¹⁷ *Wani Sipsip Nyaan Got rakwa jaabé tékwaba tété deké miték véké dé yo, du déku sipsipké téségédékwa pulak. Yate dé derét kure yédu de kápmaaba yaalakwa gu kaké de yo. Kate de apuba apuba miték rasaakuké de yo. Dé deké miték védu derét tépa kaadé yamarék yate derét tépa gutak yamarék yaké dé yo. Dé deké miték védu nyaa deku sépéba némaanba tépa vémarék yadu yaa deku sépéba tépa tumaré yaké dé yo. De géraado Got deku ménegu yatnyédu miték male raké de yo. Tépa géraamarék yaké de yo. De miték male rasaakuké de yo.” Naate dé wunat wak.

8

Jisas dé nyégaba kukba nyaataknadan bi pulak mu raapaknék

¹ Wani Sipsip Nyaan nyégaba kukba nyaataknadan bi pulak mu raapakdéka nyétba kudi las kaapuk buldan. Walkamu tulé de akwi akélak male de ték. ² Tédaka kukba wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa

* **7:16-17:** Re 21:4; Sam 23:2

kayék vétik tédaka. Wani du wan Gotna méniba tésaakukwa du. Deké de yapévudakwa kaany nak taaba sékét nak taababa kayék vétik de kwayék.

³ *Kwayédaka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo yae dé Gotké gwalmu kwayédakwa jaabé tékwaba dé ték. Dé gol matut yadan agérap nak kure dé ték. Kure tédaka de yaa sérakdaka yéknwun yaama yakwa wupmalemu mu déké kwayék. Dé wani mu Gorét waanabakwa du taakwana kudi wale gol matut yadan jaabéba taknaduké de déké kwayék. Wani mu Gotna du taakwana kudi wale Gotké gwalmu kwayédakwa jaabéba taknaduké, de déké kwayék. Wani jaabé dé Got rakwa jaabé tékwaba dé ték. ⁴ Wani agérap kure tékwa du yéknwun yaama yakwa mu agérapba yaa yaandéka dé yaatnyé yéknwun yaama yate Gorét waanabakwa du taakwana kudi wale dé Gotké waarék. ⁵ Yadéka wani du yéknwun yaama yakwa mu rakwa agérap kérae, Gotké gwalmu kwayédakwa jaabéba ran yaa kérae, dé wani agérapba taknak. Takne dé yaa keni kępmaat yatjagiyak. Yatjagiyadéka wupmalemu apu jaat viyaadéka némaanba kudi de bulék. Buldaka nyét kulabidéka lé apakélé anyék kurék.

Gotna kudi kure giyaakwa du de kaany yapévuk

⁶ Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik de yapévudakwa kaany nak taaba sékét nak taababa kayék vétik kure téte de yapévuké yak.

* **8:3:** Re 5:8

⁷ Du nak dé déku kaany yapévuk. Yapévudéka apa maas viyaadékwá pulak, ais pulak mu dé kápmaaba akérék. Yaa, wény wawo dé kápmaaba akérék. Kéni kápmaa akwi mi wawo nyédé kupuk yadéka dé wani mu akérék. Akérédéka dé yaa kápmaaba ran mu dé nak nyédé yaané. Nyédé vétik bakna dé miték ték. Wani nyédé vétik yaa kaapuk akwi mu yaandén. Akwi yéknwun waara male akwi taaléba yaa dé yaané.

⁸ Du nak wawo dé déku kaany yapévuk. Yapévudéka yaa yaankwa apakélé nébu pulak mu yatjadadaka dé kusba akérék. Akérédéka dé kusba nak nyédé dé wény pulak yak. Kusna nyédé vétik bakna dé miték ték. Wani nyédé wény pulak kaapuk yadén. ⁹ Kusba téka akwi mu tabé kupuk radéka nak tabé débu kiyaak. Kiyaadéka bét tabé vétik miték bét rak. Kaapuk kiyaabérén. Akwi sip tabé kupuk radaka nak tabé dé kapéredi yak. Yadéka bét tabé vétik miték bét rak. Kapéredi kaapuk yabérén.

¹⁰ Du dé nak wawo déku kaany yapévuk. Yapévudéka dé apakélé kun nak tépménéng yaa yaankwa pulak yaante nyét kulaknyénytakne dé akérék. Kaabélé, kápmaaba yaalakwa gu wawo nyédé kupuk yadéka dé nakurak nyédéba akérék. Akérédéka nyédé vétik miték dé ték. Wani kun wani nyédé vétikba kaapuk akérédén. ¹¹ Wani kunna yé wan Nyégyiakwamu. Wani kun kápmaaba tékwa gu nak nyédéba akérédéka wani nyédéba tékwa gu nyégit dé kapére yak. Yadéka wupmalemu du taakwa wani gu katakne de kiyaak. Nyédé vétikba tékwa gu miték dé ték.

Nyégi kaapuk yadén.

¹² Du dé nak wawo déku kaany yapévuk. De nyaa, baapmu, akwi kun nyédé kupuk yadaka wani du yapévudéka nakurak nyédé gélé dé yak. Yate kapéredi dé yak. Yadéka nyaa, baapmu, akwi kun nyédé vétik miték dé ték. Kapéredi kaapuk yadén. Yadéka nyaa, baapmu, kun kaapuk miték védan. Gaan nyaa wawo, nyaa, baapmu, kun las vémarék yadaka dé gaankété ye ték.

¹³ *Yadaka wuné vék kwarékadi nak awuré nyétba wure yéléka. Véte wuné véknwuk lé némaanba kéga waaléka, “Yéwe. Kape du taakwa. Képmaaba rakwa du taakwaké wuné mawulé léknu. Gotna kudi kure giyaakwa du kupuk deku kaany kaapuk wekna yapévudan. De yapévudo képmaaba rakwa du taakwa apakélé kaagél kutké de yo.” Naate lé wak.

9

Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo dé kaany yapévuk

¹ Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo déku kaany yapévudéka wuné vék kun nak képmaaba kwaadéka. Déknyényba wani kun nyétba yae dé képmaaba akérék. Wani kun wan du nak. Apakélé waagu dé nak ték. Du kwaasada véte adaba kwaakwa kępmaa véké de yapatiké de yo, apakélé waagu bege. Yaabu nak wani waaguba dé dawulik. Wani yaabuba gwés dé nak ték. De wani duké wani gwés naapidakwa ki de kwayék.

² Kwayédaka wani gwés naapidéka dé apakélé

* **8:13:** Re 9:12, 11:14

yaa yaante yakwa yaatnyé pulak wani waaguba yaalak. Yaale dé nyaa taknatépédéka dé nyét gélé yak. ³ Yadéka de wupmalemu kwamijok wani yaatnyéba yaalate de kápmaat dawulik. Dawulidaka dé Got derét wak, “Guné du taakwat tiké guné yo. Kulamagu tikwa pulak guné du taakwat tiké guné yo. ⁴ *Yate guné waara, kutjo, mi gaga wawo yaalébaanmarék yaké guné yo. Guné lékwésba wuna yé kwaamarék yakwa du taakwat male yaalébaanké guné yo. ⁵ Guné baapmu naktaba wani du taakwat tiké guné yo. Yate derét viyaapérekmarék yaké guné yo. Wani du taakwa apakélé kaagél kutké de yo.” Naate dé wani kwamijoknét wak. Wani kwamijok du taakwat tido kaagél kutké de yo, kulamagu tidaka kaagél kutdakwa pulak. ⁶ Wani tulé du taakwa kiyaadaran yaabuké sékalte de vémarék yaké de yo. De kiyaaké mawulat kapére yate de kiyaamarék yaké de yo.

⁷ Wuné kwamijok kéga yadaka wuné vék. De waariyaké yékwá wos pulak de ték. Deku maaknaba gol matut yadan maakna saap pulak dé ték. Deku ménidaama wan duna ménidaama pulak. ⁸ Deku nébé taakwana nébé sémény yan pulak dé sémény yak. Deku nébi laionna nébi apat kapére yakwa pulak dé apat kapére yak. ⁹ Deku waratapba kapat yadan baapmu wut pulak de kusadak. De wure yédaka deku payék waakwa kudi wan waariyaké yékwá wupmalemu wos yédakwa pulak. ¹⁰ Deku géni wan kulamaguna géni pulak. De baapmu naktaba wani génit du

* **9:4:** Re 7:3

taakwa viyaado de apakélé kaagél kutké de yo, kulamagu tidaka apakélé kaagél kutdakwa pulak.

¹¹ Deku némaan du wan wani waaguké téségékwa du dé. Yibruna kudiba wani duké kéga de déku yé wo, “Abadon.” Gérikina kudiba kéga de wo, “Apolion.” Naana kudiba kéga de wo, “Akwi Gwalmu Yaalébaankwa Du.”

¹² *Taale yaan kapéredi mu débu kaapuk yak. Kapéredi mu vétik bét wekna ro. Bét wekna yaaké bét yo.

Du nak wawo dé déku kaany yapévuk

¹³ Du nak wawo déku kaany yapévudéka wuné véknwuk, Gotké gwalmu kwayédakwa jaabéna waabuba kudi nak buldéka. Wani jaabé wan gol matut yadan jaabé. Dé Got rakwa jaabé tékwaba dé ték. Wani jaabéna waabu wan véti wan vétiba kudi nak buldéka wuné véknwuk.

¹⁴ Bulte dé kaany yapévun dut wak, “Méné ye waménu de Gotna du wan véti wan véti Yupretis waadakwa apakélé kaabélé tékwaba re yéké de yo. Déknyényba Got dé derét wak, de waba radoké.” Naate dé wak.

¹⁵ *Wani du wan véti wan véti Got wadéran nyaa, tulé, kwaaréké wawo de raségék. Raségédaka dé wani du Gotna kudi derét wadéka de yék, kényi kápmaaba rakwa du taakwana nakurak kémét viyaapérekdoké. Waga yado kényi kápmaaba rakwa du taakwana kém vétik miték raké de yo. Wani kém vétiknét viyaapérekmarék yaké de yo. ¹⁶ Wani du wan véti wan véti yédaka deku kukba yaan wosba ran du wan wupmalemu. Walkamu du kaapuk

* 9:12: Re 8:13 * 9:15: Re 8:7-12

yaadan. Wupmalemu du de yaak (200 milion). Wuné derét naaknwudaka wuné véknwuk.

¹⁷ Wani mu vétakne wuné vék wos, wosba ran du wawo kéga yadaka. Du de kapat yadan baapmu wut waratapba kusadadaka wani baapmu wut dé las gwaavé, yaa yaankwa pulak, las géle, nyaa védéka nyét léng nae tékwa pulak, las raamu waga dé yak. Wosna maakna wan laionna maakna pulak. Yaa yaante dé yaatnyé wale wosna kudiba yaale yék. Yaa yaankwa raamu matu wawo dé deku kudiba yaale yék.

¹⁸ Wani yaa, yaatnyé, matu wawo yaale yédaka de kényi kékpaaba rakwa du taakwana nakurak kém de kiyaasadak. Kém vétik miték de rak. Wani kapéredi mu kupuk kém vétikna du taakwat kaapuk yaalébaandén. ¹⁹ Wani wosna kudi géniba wawo dé apa ték. Deku géní wan kaabena maakna pulak de ték. Tété de du taakwat tidaka de apakélé kaagél kure de kiyaasadak.

²⁰ *Kiyaamarék wekna rakwa akwi du taakwa wani mu vétakne de Gotké kaapuk wup yadan. Yate kapéredi muké kaapuk kuk kwayédan. Yate de kutakwana yéba wekna de kevéreknék. Gol matu, silva matu, bras matu, bakna matu, mit wawo yadan yénaa gotna yéba wekna de kevéreknék. Yénaa got vémarék yate, kudi véknwumarék yate, kaapuk yeyé yeyadakwa.

²¹ Wani du taakwa wani muké kuk kwayémarék yate kényi kapéredi mu wawo de yasaakuk. De du taakwat las viyaapérékdan, kus mayéra yadan, nak du taakwa wale kapéredi mu yadan, gwalmu

* **9:20:** Re 16:9-11; Sam 135:15-17

sél yadan, waga yate de kapéredi mu yasaakuk. Wani kapéredi muké kaapuk kuk kwayédan.

10

Gotna kudi kure giyaakwa du Jonké nyéga kwayédéka dé kak

¹ Wani mu yadaka wuné vék Gotna gayéba re apa yakwa du nak giyaadéka. Dé buwi pulak baapmu wut kusadadéka dé kwaral nak déku maaknaba kwaak. Nyaa vékwa pulak dé déku ménidaama yak. Déku maan wan yaa yaankwa kwaan pulak dé yak. ² Déku taababa dé makwal nyéga nak laapiyakne dé kurék. Kutte dé déku yéknwun tuwa maan kusba akite dé aki tuwa maan kępmaaba akik. ³ Akite dé laion waakwa pulak némaanba waak. Waadéka dé jaat nak taaba sékét nak taababa kayék vétik déku kudi kaatate dé viyaak. ⁴ Viyaadéka wuné jaatna kudi kaviké yak. Yawuréka dé kudi nak Gotna gayéba kéga wak, “Wani jaat bulén kudi ména mawuléba téké dé yo. Nyégaba kavimarék yaké méné yo.” Naate dé wak.

⁵ Wadéka dé Gotna gayéba giyae kusba aki kępmaaba akiye tédéka wéwuren du dé déku yéknwun tuwa taaba Gotna gayét kusawurék. ⁶ Kusawuréte kéga dé wak: “Got dé nyét, nyétba rakwa akwi mu wawo dé kuttaknak. Kępmaa, kępmaaba rakwa akwi mu wawo dé kuttaknak. Kępmaaba tékwa gu, guba rakwa akwi mu wawo, dé kuttaknak. Dé apuba apuba dé rasaaku. Déku yéba wuné wakweyo. Dé déknyényba wadén pulak bulaa yaké dé yo. Wan adél. ⁷ Gotna kudi kure

giyaakwa du nak wawo déku kaany yapévudu wani nyaa Got déknyényba wadén pulak yaké dé yo. Dé déknyényba déku yéba wakwete déku jébaa yakwa duwat wadén pulak yaké dé yo. Wan adél.” Naate dé wak.

⁸ Wadéka dé taknaba Gotna gayéba giyaan kudi dé wunat tépa wak, “Méné ye méné wani nyéga kusba aki kępmaaba akiye tékwa duna taababa nyégélké yo.” ⁹ Naate wadéka wuné Gotna kudi kure giyaan duké ye wuné dérét wak, “Méné wunéké wani makwal nyéga tiyaaké méné yo.” Naate wawuréka dé wunat wak, “Méné nyégéle méné kaké yo. Kaménu ména kudiba liséknét kapére yaké dé yo. Kabutiménu ména biyaaba nyégi yaké dé yo.” ¹⁰ Naate wadéka wuné wani makwal nyéga déku taababa nyégéle wuné kak. Kawuréka wuna kudiba liséknét dé kapére yak. Kabutiwuréka dé wuna biyaaba nyégi yak. ¹¹ Yadéka dé wunat wak, “Méné Gotna yéba kudi tépa wakweké méné yo. Wupmalemu kés sépé nak sépé kurén du taakwa, wupmalemu kés kępmaa nak kępmaaba rakwa du taakwa, wupmalemu kés kudi nak kudi bulkwa du taakwa, wupmalemu némaan duké wawo Gotna yéba kudi wakweké méné yo.” Naate dé wak.

11

Du vétik bét Gotna jébaaké kudi wakwek

¹ Wani kudi wadéka dé Got wunéké gwalmu naaknwudakwa baagé nak tiyaak. Wani baagé wan sétowe yédakwa baagé pulak. Wani baagé tiyaate dé wunat wak: “Méné ye méné wuna kudi

buldakwa ga naaknwute méné wunéké gwalmu tiyaadakwa jaabé wawo mé naaknwu. Waba téte méné wuna yéba kevérekgwa du taakwa wawo mé naaknwu. ² *Méné wuna kudi buldakwa ga maakna kwaakwa taalé naaknwumarék yaké méné yo. Wani taalé dékumuk. Nak gena du taakwa wuna kudi véknwumarék yakwa du taakwa wan deku taalé. De wupmalemu (42) baapmu wani yéknwun gayé Jerusalemké némaan du taakwa raké de yo. ³ Wuné wuna jébaaké kudi wakweran du vétikgé apa kwayéké wuné yo. Kwayéwuru bét wupmalemu (1,260) nyaa wuna yéba wuna kudi wakweké bét yo. Bét wunéké sanévéknwumarék yakwa du taakwa kapéredi mu yado vébéru wani kapéredi muké bétku mawulé kapére yaké dé yo. Yadu nak du taakwa bétku baapmu wut véte bétku mawuléké kutdéndoké bét jégwaa baapmu wut kusadaké bét yo. Kusadatakne wuna yéba kudi wakweké bét yo.” Naate dé Got wunat wak.

⁴ Wani du vétik wan oliv mi pulak bét tu. Wani du vétik wan lam vétik pulak bét tu. Bét kéni kékpaana Némaan Ban Gotna méniba bét tu. ⁵ Du las bérét yaalébaanké yadaran bétku kudiba yaa yaale bétku maamat akwi yaanbutikgé dé yo. Bérét yaalébaanké yaran dut waga yaandu kiyaaké de yo. ⁶ Bét Gotna yéba kudi wakwebéru Got bétké apa kwayéké dé yo. Kwayédu bét déku kudi wakwebéru wani tulé maas viyaamarék yaké dé yo. Bét wabéru kékpaaba tékwa gu wény pulak yaké dé yo. Bét mawulé yate wabéru

* **11:2:** Lu 21:24; Re 13:5

kés pulak nak pulak kapéredi mu kényi kápmaaba rakwa du taakwaké yaaké dé yo.

⁷ *Bét Gotna yéba kudi wakwebutibéru wani apakélé waaguba kwaakwa yébaalé yaalaké dé yo. Yaale bét wale waariyaké dé yo. Waariye bérét viyaapérekgé dé yo. ⁸ Viyaapéreku détku gaaba ségwi némaa gayéba kwaakwa yaabuba bakna raké dé yo. Déknyényba wani gayéba de deku Némaan Ban Jisasnyét miba viyaapata taknadaka dé kiyaa. Naané aja kudi wakwete wani gayéna yé kéga wakweyo: Sodom, Isip wawo. ⁹ Wani du vétik détku gaaba ségwi nyaa kupuk taabék wawo yaabuba radu de kés sépé nak sépé kurén du taakwa, kés kém nak kémba rakwa du taakwa, kés kudi nak kudi bulkwa du taakwa, kés kápmaa nak kápmaaba yaan du taakwa waga de détku gaaba ségwi véké de yo. Véte waké de yo, “Détku gaaba ségwi rémmarék yaké guné yo.” ¹⁰ Naate wate akwi kémba rakwa du taakwa bét kiyaabérénké dusék takwasék yaké de yo. Kadému gu kate deku du taakwaké gwalmu kwayéte dusék takwasék yaké de yo, wani du vétik déké kaagél kwayétakne kiyaabérénké.

¹¹ Nyaa kupuk taabék wawo yédéka Got wadéka yaamabi détku mawuléba tépa dé wulaak. Wu-laadéka bét raapme ték. Tébétku de bérét vén du taakwa wupmét kapére yak. ¹² Yadaka bét véknwuk kudi nak Gotna gayéba giyaate némaanba waadéka. Waate kéga dé wak, “Béné kénét mé yaala.” Naate wadéka bét Gotna gayét buwiba waarébétku de détku maama vék.

* **11:7:** Re 13:1

13 Wani tulé apakélé anyék lé kurék. Kure lé wani gayéna nak nyédé lé yaalébaanék. Yaléka nyédé nak taaba sékét nak taababa kayék wan véti wan véti wekna dé ték. Wani anyék kutléka wupmalemu (7,000) du taakwa de kiyaak. Kiyaadaka de wekna ran du taakwa wupmét kapére yate de awuréba rakwa ban Gotna yéba de kevééréknék.

14 *Wani apakélé kapéredi mu débu kaapuk yak. Walkamu tulé re apakélé kapéredi mu nak wawo yaaké dé yo.

Du nak wawo dé déku kaany yapévuk

15 *Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo dé déku kaany yapévuk. Yapévudéka de kudi las némaanba waate de wak, “Bulaa naana Némaan Ban Got dé kényi kékmaaba rakwa akwi du taakwaké némaan ban ro. Déku nyaan Jisas Krai dé kényi kékmaaba rakwa akwi du taakwaké némaan ban ro. Dé akwi du taakwaké némaan ban rasaakuké dé yo apuba apuba.” Naate de wak.

16-17 *Wadaka de Gotna méniba rakwa némaan du radakwa jaabéba raapme de kwati yaane Gotké waadé daak. Daate déku yéba kevéérékte de wak,

Naana Némaan Ban Got, méné apat méné kapére yo.

Akwi némaan duwat talakne méné apat méné kapére yo.

Déknyényba re bulaa wawo méné rasaaku.

* **11:14:** Re 9:12 * **11:15:** 1 Ko 15:24-26; Re 19:6 * **11:16-17:** Re 1:8, 4:4, 10

Méné apat kapére yate bulaa méné némaan ban rate akwi kępmaaba rakwa du taakwaké batnyé ménébu miték vék.

Véménéka naané ménéké yéknwun mawulé yo.

18 *Déknyényba kényi kępmaaba rakwa du taakwa ménat rékaréka de yak.

Bulaa méné derét rékaréka yaménékwa tulé débu yaak.

Bulaa méné apakélé kot véknwukwa némaan ban rate kiyaan du taakwa yadan jébaaké kudi wakweménékwa tulé débu yaak.

Bulaa méné du taakwa yan yéknwun mu kaataké méné yo.

Ména jébaa yate ména yéba kudi wakwen du taakwa, ména jébaa kurén du taakwa, ména yéba kevéréknén némaan du taakwa, ména yéba kevéréknén bakna du taakwa, wani du taakwa yan yéknwun mu bulaa kaataké méné yo.

Bulaa méné kényi kępmaa yaalébaanén du taakwat yadan kapéredi mu yakataké méné yo.

19 *De waga wadaka dé Gotna gayéba kwaakwa déku kudi buldakwa gana gwés dé naapik. Naapidéka wuné vék kubusaaku bokis wani gaba tédéka. Wani bokisba Gotna némaa adél kudi kav-itaknadéka dé kwaak. Kwaadéka vétakne wuné vék nyét kulabidéka. Véwuréka jaat viyaadéka apakélé kudi buldaka anyék lé nak kurék. Kutléka dé apa maas ais pulak dé viyaak.

* 11:18: 2 Ko 5:10; Re 20:11-13 * 11:19: Yi 9:4

12

Taakwa bét apakélé viwu

¹ Wani mu yédéka tépa ve wuné vék némaa mu nak nyétba yaadéka. Wani mu kéga: Taakwa lé nak rak. Lé nyaa pulak baapmu wut léku sépéba gitakne lé rak. Raléka baapmu léku maan gwaléba lé rak. Léku maaknaba lé nyétba tékwa kun taaba vétik sékérék maanba kayék vétik waga lé maakna saap pulak saapmék. ² Lé nyaan téte lé nyaan kéraaké kutdakwa kaagél lé kurék. Wani kaagél wan kapéredi kaagél. Kutte lé némaanba waate lé nyaan kéraaké yak.

³ Yaléka dé nak mu wawo nyétba yaak. Wani mu kéga: Apakélé viwu pulak mu dé nak rak. Wani viwu gwaavé yadéka déku maakna nak taaba sékét nak taababa kayék vétik waga de ték. Némaan du saapdakwa maakna saap nak taaba sékét nak taababa kayék vétik waga de déku maaknaba nak nak kwaak. Déku kaara taaba vétik. ⁴ Nyédé kupuk nyétba tédéka wani viwu nakurak nyédéba tén kun déku génit dé kępmaat yatjagiyak. Yatjagiyadéka dé nyétba tékwa kun nyédé vétik miték dé ték. Wani viwu yae dé nyaan kéraaké yakwa taakwana méniba ték. Wani taakwa nyaan kéraalu wani nyaan kaké nae dé ték. ⁵ Tédéka lé taakwa nyaan kéraak. Kukba wani nyaan némaan ban rate apat kapére yate keni kępmaaba rakwa akwi du taakwaké véké dé yo. Wani taakwa nyaan kéraaléka Got dé wani nyaanét bari kure waarék, radékwa taalat. ⁶ Kure waarédéka lé taakwa du ramarék taalat lé yaage yék, Got lé miték raluké yadén taalat. Wani

taaléba lé wupmalemu (1,260) nyaa ralu de léké kadému kwayéké de yo.

⁷ *Wani taakwa yaage yéléka de Gotna gayéba waariyak. Gotna kudi kure giyaakwa du Maikel dé wale tékwa du wawo de apakélé viwu déku du wale wawo waga de waariyak. ⁸ Waariyate de akwi apa yate dé Maikel déku du wale apat kapére yate derét debu talaknak. Talaknadaka wani viwu déku du wawo Gotna gayéba raké de yapatik. ⁹ *Yadaka dé Maikel wani apakélé viwu déku du wale derét dé kępmaat yatjagiyak. Wani viwu wan déknyényba ran kapéredi kaabe. Dé akwi kutakwana némaan ban. Dé wan akwi kępmaaba rakwa du taakwat yénaa yakwa ban, Seten. ¹⁰ Maikel waga yadéka wuné véknwuk Gotna gayéba kudi nak némaanba waadéka. Waate dé wak, “Got apat kapére yadéka déku apa Setenna apat débu talaknak. Déknyényba Seten dé Gotna méniba téte Jisasna jébaaba yaalan du taakwat gaan nyaa dé waatisaakuk. Tépa derét waati-marék yaké dé yo. Bulaa Got apat kapére yate yae dé déku du taakwat kéraak, Setenna taababa. Naana Némaan Ban Got yae dé akwi du taakwaké némaan ban ro. Déku nyaan Jisas Kraiské bulaa apa yate dé akwi du taakwaké némaan ban ro. ¹¹ Wani Sipsip Nyaan Jisas kiyaadéka déku wény dé akuk. Akudéka dé Jisas déku jébaaba yaalan du taakwat kéraak. Kérae deké apa kwayédéka deku apa Setenna apat débu talaknak. De kiyaamuké wup yamarék yate Jisas Kraiské de kudi wakwek. Waga yadaka deku apa Setenna apat débu talak-

* **12:7:** Ju 1:9 * **12:9:** Jen 3:1; Re 20:2

nak. ¹² Talaknadénké sanévéknwute guné Gotna gayéba rakwa du taakwa yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké guné yo. Naané kępmaaba rakwa du taakwa, kępmaaba tékwa guba rakwa mu wawo gunéké naané mawulé léknu, Seten rékaréka yate gunéké dawulidén bege. Dé dé kutdéngek. Dé walkamu tulé male raké dé yo. Waga kutdéngte dé rékarékat kapére yo.” Naate dé wani kudi wak.

¹³ Wani apakélé viwut kępmaat yatjagiyadéka kępmaaba radékwaké kutdéngte dé nyaan kéraan taakwat kélék. ¹⁴ Kélédéka Got dé wani taakwaké apakélé kwarékadina payék vétik kwayék. Kwayédéka lé wani apakélé viwut kulaknyénytakne wure ye lé du ramarék kępmaa saabak. Déknyényba wani kępmaaké Got dé wak, wani taakwa waba ralu de léké kadému kwayédoké. Kwaaré vétik taabék wawo waba miték raké lé yo.

¹⁵ Wani taakwa waba raléka dé wani viwu déku kudiba gu male dé gwiyaak. Wani gu apakélé kwayé kwe ye lé wani taakwat kélékére yék. Wani kwayé kwe lérét kure yélu yalakluké dé viwu mawulé yak. ¹⁶ Yadéka kępmaa dé wani taakwat kutkalé yak. Yate kępmaa kepukadéka dé viwu gwiyaan gu wani waaguba male dé dawulik. ¹⁷ *Dawulidéka dé wani apakélé viwu wani taakwat rékaréka yate dé léku kępmawaara wale waariyaké mawulé yak. Wani kępmawaara wan Gotna kudi miték véknwute Jisasna jébaaké kudi wakwekwa du taakwa. De wale waariyaké

* **12:17:** 1 Pi 5:8

mawulé yate dé wani viwu yék. ¹⁸ Ye dé kus maaléba ték.

13

Yébaalé pulak mu vétik bét yaalak

¹ *Wuné vék yébaalé pulak mu nak kusba yaal-adéka. Déku kaara taaba vétik. Déku kaaraba de némaan du saapdakwa maakna saap taaba vétik kwaak. Déku maakna nak taaba sékét nak taababa kayék vétik. Déku maaknaba dé kavidan yé las kwaak. Wani yé kavite Gotké kapéredi kudi wakwete de dérét waséléknék. ² Véwuréni yébaalé wan lepat pulak. Déku maan wan beana maan pulak. Déku kudi wan laionna kudi pulak. Wani yébaaléké dé apakélé viwu Seten déku apa kwayék. Kwayétakne dé dérét wak, “Méné wuna apa kérae kápmaaba rakwa du taakwaké némaan ban raké méné yo.” Naate wadéka dé apa yate deké némaan ban dé rak. ³ Wani yébaaléna maakna nak viyaapérékdaka kiyae dé ték. Tédéka wani maaknaba tén waasé rékaa yadéka dé maakna tépa yéknwun yak. Yadéka de kápmaaba rakwa akwi du taakwa wani yébaalat véte kwagénte de déku kukba yék. ⁴ Wani apakélé viwu yébaaléké déku apa kwayédéka de du taakwa viwuna yéba kevéréknék. Yate de yébaaléna yéba wawo kevéréknék. Kevérékte de wak, “Kéni yébaalé wan némaan ban dé. Dé apat dé kapére yo. Du dé wale waariyate dérét viyaaké yapatiké de yo.”

⁵ Got wani yébaalat waatimarék yadéka dé apa kérae akwi muké dé némaan ban rak.

* **13:1:** Re 17:3, 7, 12

Wupmalemu (42) baapmu dé némaan ban rak. Rate dé Gotké kapéredi kudi wakwete dérét dé waséléknék. ⁶ Yate dé Gotna yé, Gotna gayé, Gotna gayéba rakwa du taakwaké wawo dé kapéredi kudi wakwek. ⁷ *Got waatimarék yadéka dé wani yébaalé Gotna du taakwa wale waariyadéka déku apa deku apat débu talaknak. Got waatimarék yadéka dé apa yate akwi kém, akwi kápmaa, akwi kés pulak nak pulak kudi bulkwa du taakwa, akwi kés pulak nak pulak sépé kurén du taakwa, deku némaan ban dé rak. ⁸ *Képmaaba rakwa wupmalemu du taakwa déku yéba kevérékgé de yo. Déknyényba Got akwi mu kuttaknamarék yate dé nyégaba nak déku du taakwana yé kavik. Wani nyéga wan viyaapérekdan Sipsip Nyaanna nyéga. Wani nyégaba deku yé kavidén du taakwa apuba apuba miték rasaakuké de yo. Wani nyégaba deku yé kavimarék yadén du taakwa wani yébaaléna yéba kevérékgé de yo.

⁹ Guné Gotna kudi véknwuké mawulé yakwa du taakwa, kényi kudi mé véknwu. ¹⁰ *De raamény gaba radoké Got dé du taakwa lasnyét dé wak. Wani du taakwat maama kure yédo raamény gaba raké de yo. Du las nak duwat waariyadakwa kulaat viyaapérekdan nak du waariyadakwa kulaat derét viyaapéreké de yo.

Guné Gotna du taakwa wani kudi véknwute guné wup yamarék yaké guné yo. Yate guna mawuléba apa yate Gotna kudi miték

* **13:7:** Re 11:7 * **13:8:** Re 3:5 * **13:10:** Re 14:12

véknwusaakuké guné yo. Gotna jébaa kulaknyénymarék yaké guné yo.

¹¹ Yébaalé nak wawo kápmaaba raapme yaal-adéka wuné vék. Sipsip nyaanna maaknaba tékwa kaara pulak, kaara vétik dé ték. Dé apakélé viwu bulkwa pulak dé kudi bulék.

¹² Taale yaan yébaalé kukba yaan yébaaléké apa kwayétakne wadéka dé taale yaan yébaaléna méniba téte dé déké jébaa yak. Yate dé kápmaaba rakwa du taakwat wadéka de taale yaan yébaaléna yéba kevéreknek. Déknyényba maakna nak viyaapérékdaka kiyae tédéka wani maaknaba tén waasé rékaa yadéka dé maakna tépa yéknwun yan yébaaléna yéba de kevéreknek.

¹³ *Kukba yaan yébaalé kés pulak nak pulak déknyényba vémarék yadan apa jébaa dé yak. Nak yadén apa jébaa kéga. Dé akwi du taakwana méniba téte wadéka yaa Gotna gayé kulaknyénytakne dé kápmaat giyaak. ¹⁴ Kukba yaan yébaalé dé taale yaan yébaalat apa kérae dé déknyényba vémarék yadan apa jébaa yate dé kápmaaba rakwa du taakwat yénaa yak. Yate dé derét kéga wak, “Guné waapinyan taaké guné yo. Wani yébaalé déknyényba waariyadakwa kulaat viyaapéréktaknadak dé kulé ro. Guné wani yébaalé pulak waapinyan taaké guné yo. Tae guné déku yéba kevérekgé guné yo.” Naate wadéka de taak. ¹⁵ Taadaka Got waatimarék yadéka dé kukba yaan yébaalé wani waapinyanét yapévuk. Yapévudéka dé wani waapinyanét yaamabi wulae tédéka dé kudi

* **13:13:** Mt 24:24

bulék. Bulte dé wak, “Wuna yéba kevérekmarék yakwa du taakwat guné viyaapérekgé guné yo.” ¹⁶ Naate watakne dé wak, “Guné wuna kudi nak kaviké guné yo, akwi du taakwana yéknwun tuwa taababa. Taababa kavimarék yagunéran deku lékwésba kaviké guné yo. Némaan du taakwa, bakna du taakwa, gwalmumama du taakwa, gwalmu yamarék du taakwa, nak duna kudiba véknwute wadakwa pulak jébaa yakwa du taakwa, deku mawuléba sanévéknwute mawulé yadakwa jébaa yakwa du taakwa, akwi du taakwat wuna kudi waga kaviké guné yo.

¹⁷ *Kavigunu du taakwa wuna kudi kure témarék yadaran de nak du taakwat gwalmu kéraamarék yaké de yo. Wuna kudi kure témarék yaran akwi du taakwa gwalmu kwayétakne nak du taakwat yéwaa kéraamarék yaké de yo.” Naate dé wani waapinyan wak. Wadéka waga de déku kudi kavik. Kavidan kudi las wan wani yébaaléna yé. Kavidan kudi las wan wani yébaaléna naba.

¹⁸ Guné yéknwun mawulé pukaakwa du taakwa, mé sanévéknwu. Guné miték sanévéknwe wani yébaaléna nabaké kutdénkgé guné yo. Wani naba wan kápmaaba rakwa duna naba. Wani naba wan 666.

14

Wupmalemu (144,000) du de kulé gwaaré waak

¹ *Tépa ve wuné vék wani Sipsip Nyaan Jerusalemba tékwa nébuba tédéka. Wani nébuna

* **13:17:** Re 14:9-11 * **14:1:** Re 3:12

yé Saion. Wani Sipsip Nyaan tédéka de wup-malemu (144,000) du taakwa de dé wale ték. Déknyényba wani du taakwa lékwésba wani Sipsip Nyaanna yaapa Got déku kapmu wani Sipsip Nyaanna yé déku yé wawo dé kavik. ²*Wani du taakwa tédaka wuné véknwuk apakélé gu waakwa pulak kudi nak Gotna gayéba waadéka. Wani kudi wan jaat viyaate waakwa pulak dé waak. Wani kudi wan gita viyaadaka waakwa pulak dé waak. ³*Wani kudi wan wani du taakwa waakwa kudi. De Got rakwa jaabé tékwaba téte de kulé gwaaré waak. De mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti, waba rakwa némaan du wawo, deku méniba téte de kulé gwaaré waak. Nak du taakwa wani gwaaréke kutdénngmarék yaké de yo. Wani du taakwa kapmu wani gwaaré de kutdénngék. Déknyényba Got kényi kékpaaba dé wani du taakwat kéraak. Kéraadéka de kapmu wani gwaaré de waak. ⁴*Deku mawulé yéknwun mawulé male. De kapéredi mu kaapuk yadan. Wani du de taakwa wale kapéredi mu kaapuk yadan. De Gotké male sanévéknwute miték male de rak. De wani Sipsip Nyaan mawulé yadéka taalát yédéka de déku kukba yu. Got dé wani du taakwat kéraak kékpaaba. Kéraadéka de taale déku kémba rate wani Sipsip Nyaanna kémba de rak. Nak du taakwa kukba de déku kémba rak. ⁵Wani du taakwa kapéredi mu las kaapuk yadan. Yate yénaa kudi las kaapuk wakwedan.

Gotna kudi kure giyaakwa du kupuk de kudi

* 14:2: Re 1:15 * 14:3: Re 7:4 * 14:4: Je 1:18

wakwek

⁶ Tépa ve wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak awuré nyétba wure yédéka. Dé yéknwun kudi apuba apuba rasaakuran kudi wakweké dé yék. Kés kápmaa nak kápmaaba rakwa du taakwa, kés kém nak kémba rakwa du taakwa, kés kudi nak kudi bulkwa du taakwa, kés sépé nak sépé kurén du taakwa, kényi kápmaaba rakwa akwi du taakwat wakweké dé yék. ⁷ Yéte dé némaanba waate dé wak, “Got apakélé kot véknwukwa némaan ban rate akwi du taakwana jébaaké wakwedéran tulé débu yaak. Guné déké wup yate déku yéba kevékéké guné yo. Got nyét, kápmaa, kápmaaba tékwa akwi gu kuttaknadékné sanévéknwute guné déku yéba kevékéké guné yo.”

⁸ *Dé waga wadéka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo taale yaan duna kukba dé yaak. Yae dé wak, “Némaa gayé Babilon débu kapére yak. Wani gayéba rakwa du taakwa nak du taakwa wale kapéredi mu yadaka de akwi kápmaaba rakwa du taakwa véte de wawo wani kapéredi mu de yak. Yadaka Got dé rékarékat kapére yak, Babilonba rakwa du taakwat.”

⁹⁻¹⁰ *Dé waga wadéka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo bétku kukba yaak. Yaate némaanba waate dé wak, “Yébaaléna yéba kevékéké du taakwa, yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba kevékéké du taakwa wawo, bétku yéba kevékéké yébaaléna kudi lékwésba, yéknwun tuwa taababa kéraan du taakwa, wani

* **14:8:** Re 18:2-3 * **14:9-10:** Re 13:11-17, 19:20, 20:10, 15, 21:8

du taakwat Got dé rékarékat kapére yo. Yate dé yadan kapéredi mu yakataké dé yo derét. De Gotna du wani Sipsip Nyaan wawo deku méniba tédo Got yadan kapéredi mu yakataké dé yo. Deké mawulé lékmarék yaké dé yo. Got wadu de yaaba, yaa yaankwa matuba wawo yaanké de yo. Yaante apakélé kaagél kutké de yo. ¹¹ Wani yaa yaansaakuké dé yo. Yaandu de apakélé kaagél kutsaakuké de yo. Wani yébaalé bét yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba kevééréknén du taakwa, bétku yéba kevéérékte yébaaléna kudi deku sépéba kéraan du taakwa wawo de apuba apuba kaagél kutké de yo. Gaan nyaa yaap ramarék yaké de yo.” Naate dé wak.

¹² *Guné Gotna du taakwa, wani kudi véknwute guné wup yamarék yaké guné yo. Yate guna mawuléba apa yate Gotna kudi miték véknwusaakuké guné yo. Yate Jisasna jébaa kutsaakuké guné yo. Déku jébaa kulaknyénymarék yaké guné yo.

¹³ *Gotna gayéba kudi nak giyaadéka véknwuréka dé kéga wak, “Méné kéga kaviké méné yo. Némaan Ban Jisas wale nakurak mawulé yate bulaa rakwa du taakwa kukba raran du taakwa wawo kiyaado Got derét kutkalé yadu de miték male raké de yo.” Naate wadéka dé Gotna Yaamabi wak, “Wan adél. Kéni kápmaaba wupmalemu kapéredi mu deké dé yaak. De kiyae Gotna gayéba rate apuba apuba yaap rasaakuké de yo. Wani kapéredi mu deké tépa yaamarék yaké dé yo. De kápmaaba rate yéknwun mu male

* **14:12:** Re 13:10 * **14:13:** Yi 4:10

de yak. Got yadan yéknwun muké sanévéknwute deké miték védu de Gotna gayéba rate miték male raké de yo.” Naate dé wak.

Képmaba kadému kéraadakwa tulé

¹⁴ *Wuné tépa ve wuné vék waama buwi nak kwaadéka. Wani buwiba dé du pulak rak. Déku maaknaba dé gol matut yadan maakna saap kwaak. Déku taababa dé nébi kutkwa kulaa dé kurék. ¹⁵ *Kutdéka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo Gotna kudi buldakwa gaba yaalak. Yaalate dé buwiba rakwa dut némaanba waate dé wak, “Képmaba tékwa akwi kadému débu ak yak. Bulaa wan ak ye tékwa kadému kéraanakwa tulé. Méné ye ména kulaat kadému sékuké méné yo.”

¹⁶ Naate wadéka dé buwiba ran du déku kulaa kure képmaat giyae naané Judana du kadému sékunakwa pulak dé ak ye tén kadému sékuk.

¹⁷ Yadéka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo Gotna kudi buldakwa gaba yaale dé ték. Dé wawo nébi kutkwa kulaa dé nak kurék. ¹⁸ Kutdéka dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo Gotké gwalmu kwayédakwa jaabé kulaknyénytakne dé yaak. Wani du waba tékwa yaaké dé némaan ban ro. Wani du yae dé nébi kutkwa kulaa kure tén dut némaanba waak. Waate dé wak, “Képmaba tékwa wain sék bulaa débu ak yak. Méné ména kulaa kure ye méné wani wain sék sékuké méné yo.” ¹⁹ *Naate wadéka dé wani du déku kulaa kure képmaat giyae dé ak yan wain sék sékuk. Sékwe dé apakélé awu pulak matuba wani wain sék kéraasadak. Waga

* **14:14:** Re 1:13 * **14:15:** Mt 13:36-40 * **14:19:** Re 19:15

pulak matuba naané Juda maanét akibés sakibésnyu, wain gu kéraaké. Wani wain sék wan Gotna maama pulak. Got déku maamat rékarékat kapére yate dé derét viyaaké dé yo. Dé wain sék akibés sakibéskwa du pulak yate dé déku maamat yaalébaanké dé yo. ²⁰ Wain sék akibés sakibésdékwa taalé wan némaa gayé tékwaba kaapaba dé ték. Got waba akibés sakibésdéka dé wény yaalak. Yaale séknaa taaléba dé yék (300 kilomita pulak). Yéte dé waare kékmaaba tékwa duna maakna kutnyélépké nae dé yak.

15

Gotna kudi kure giyaakwa du de kapéredi mu kure ték

¹ *Waga yadéka wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik du taakwat yaalébaandaran kapéredi mu las kure tédaka. De Gotna gayéba téte kapéredi mu kure tédaka wuné véte déké kwagénte wuné sanévéknwu wanévéknwuk. Got rékaréka yate wadu wani kapéredi mu yaaké dé yo. Wani kapéredi mu kaapuk yadu Got kapéredi mu las wawo yaaduké wamarék yaké dé yo. Tépa rékaréka yamarék yaké dé yo.

² Tépa ve wuné vék apakélé kwawu pulak mu nak tédaka. Wani mu wan yaa, glas wale taknadan mu pulak. Wani yébaalé, yébaalé pulak taadan waapinyanét wawo bétku jébaaba wulaamarék ye bétké kuk kwayén du taakwa wani kwawu maaléba tédaka wuné vék. Wani du

* **15:1:** Re 15:6-7

taakwa yébaalé, yébaaléna yé, yébaaléna naba, yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba wawo kaapuk kevérekdan. Yadaka dé Got deké gita kwayédéka de kure tédaka wuné vék. ³*Wani du taakwa gita kure téte de Gotna jébaa yakwa du Moses bét wani Sipsip Nyaanna gwaaré waak. Kégade waak,

Némaan Ban Got, méné apat méné kapére yo. Yate akwi némaan duwat ménébu talaknak. Yaménékwa akwi jébaa yéknwun yadéka naané véte kwagénte naané sanévéknwu wanévéknwu.

Méné akwi kápmaaba rakwa du taakwaké némaan ban rate yéknwun mu male méné yo.

Yate méné adél kudi méné wakweyo.

⁴Naana Némaan Ban, méné kapmu yéknwun mu male méné yasaaku.

Akwi du taakwa ménéké miték sanévéknwute ména yéba kevérékgé de yo.

Méné yadan kapéredi mu derét méné yakato. Yate méné yadan yéknwun mu derét méné kaato.

Ména paaté wan yéknwun paaté.

Ména yéknwun paaté véte akwi kápmaaba rakwa akwi du taakwa yae ména yéba kevérékgé de yo.

Naate de waak.

⁵*Wani gwaaré véknwutakne tépa ve wuné vék Gotna gayéba tékwa déku kudi buldakwa gana gwés naapiye tédéka. Vétakne kwaasawule wuné vék Got rakwa yéknwun ga. ⁶Véwuréka du nak

* 15:3: Re 16:7 * 15:5: Yi 9:3

taaba sékét nak taababa kayék vétik du taakwat yaalébaandaran mu kure te Gotna kudi buldakwa ga kulaknyénytakne de kaapat yaalak. Yéknwun waama baapmu wut kusadatakne gol matu pulak yan raamu baagwi waratapba gitakne de yaalak. ⁷ Yaaladaka dé kulé tékwa mu nak gol matut yadan agérap nak taaba sékét nak taababa kayék vétik dé deké kwayék. Apuba apuba rasaakukwa ban Got rékaréka yakwa mu wani agérapba dé rak. ⁸ Got apat dé kapére yo. Déku apa déku yéknwun paaté wawo yaatnyé yakwa pulak déku gaba sékérékne dé ték. Akwi du taakwa wani gat wulaamarék yaké de yo. Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik kure tédakwa kapéredi mu guriksadabutido du taakwa wani gat wulaaké de yo.

16

Got rékaréka yadéka mu rakwa agérap

¹ *Gotna kudi buldakwa gaba kudi nak yaaladéka wuné véknwuk. Dé Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa kayék vétiknét némaanba waate dé wak, “Guné ye guné wani agérapba rakwa Got rékaréka yadéka mu kępmaat guriksadaké guné yo.” ² *Naate wadéka dé du nak ye dé déku agérapba ran mu kępmaat guriksadak. Guriksadadéka wupmalemu du taakwat apakélé kapéredi waasé dé yak. De yébaaléna yé deku sépéba kavidan du taakwa, de yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba

* **16:1:** Re 16:17 * **16:2:** Re 13:11-17

kevérékgwa du taakwa, derét apakélé kapéredi waasé dé yak.

³ Yadéka dé du nak wawo ye dé déku agérapba ran mu kusba guriksadak. Guriksadadéka lé kus kiyaan duna wény pulak dé yak. Yadéka kusba tén akwi mu de kiyaak.

⁴ Yadaka dé du nak wawo ye déku agérapba ran mu kaabélé, kępmaaba yaalan guba wawo dé guriksadak. Guriksadadéka wani gu akwi dé wény pulak yak. ⁵ Yadéka wuné véknwuk guké némaan ban rate Gotna kudi kure giyaakwa du kéga wadéka, “Déknyényba re bulaa wawo méné ro. Méné, Got, yéknwun du méné. Méné yéknwun mu male méné yo. Méné yadan kapéredi mu derét yakataménékwa wan yéknwun. ⁶ *Déknyényba wani du de ména yéba kudi wakwekwa du taakwa ména nak du taakwat wawo viyaapéreknék. Viyaapérekdaka deku wény dé akuk. Bulaa méné ména du taakwat viyaapéreknén duwat méné wény kwayu, de kadoké. Yadan kapéredi mu yakatate méné kapéredi mu kwayu. Wan yéknwun.” Naate dé wak.

⁷ *Wadéka wuné véknwuk kudi nak Gotké gwalmu kwayédakwa jaabéba yaale waate kéga wadéka, “Wan adél. Némaan Ban Got, méné apat méné kapére yo. Méné akwi némaan duwat ménébu talaknak. Méné adél kudi méné wakweyo. Méné yéknwun mu male méné yo. Yadan kapéredi mu ménébu yakatak. Wan yéknwun.” Naate dé wak.

* **16:6:** Re 17:6, 18:24 * **16:7:** Re 19:2

⁸ Wadéka dé du nak wawo ye déku agérapba ran mu nyaaba dé guriknék. Gurikdéka nyaa apa ye véte dé yaa yaankwa pulak yaante dé du taakwana sépéba tuk. ⁹ *Tudéka deku sépé kaagélét dé kapére yak. Yadéka waba rakwa du taakwa de kapéredi kudi bulte de waséléknék Gorét. Got wani kapéredi muké apa ye némaan ban radéka de dérét waséléknék. Yate yadan kapéredi mu kulaknyénymarék yate Gotna yéba kaapuk kevérekdan.

¹⁰⁻¹¹ *Yadaka dé du nak wawo déku agérapba ran mu wani yébaalé rakwa taaléba guriksadak. Guriksadadéka yébaaléna du taakwana taaléba dé gaan yak. Yadéka wani du taakwa apakélé kaagél de kurék. Kutdaka apakélé waasé yadéka génte de baanék. Baante de kapéredi kudi bulte de waséléknék Gorét. Yate de yadan kapéredi mu kaapuk kulaknyénydan.

¹² Yadaka du nak wawo ye dé déku agérapba ran mu Yupretis waadakwa apakélé kaabéléba guriksadak. Guriksadadéka dé wani gu akwi kéléknék. Kélékdéka dé apakélé yaabu nak kwaak. Nyaa yaalakwaba rakwa némaan du wani yaabuba yaaké de yo. ¹³ Tépa ve wuné vék maak pulak kutakwa kupuk yaaladaka. Apakélé viwuna kudi, yébaaléna kudi, yénaa kudi wakwekwa duna kudiba wawo yaaladaka wuné vék. ¹⁴ *Wani kutakwa wan Setenna kém de. De déknyényba vémarék yadan nak pulak apa jébaa de yo. De kénéi kępmaaba rakwa akwi némaan duké de yu. Wani

* **16:9:** Re 9:20-21 * **16:10-11:** Re 16:21 * **16:14:** Re 19:19

némaan du nakurak taalat yae waariyadoké de kutakwa deké yu. Némaan Ban Got wadén nyaa waariyadoké de kutakwa wani némaan duké yu.

¹⁵ *Guné wuna du taakwa, kényi kudi mé miték véknwu. Naana Némaan Ban dé wo, “Wuné gunéké yaaké wuné yo. Yaawuru guné sél yakwa du yaaran tuléké kutdénngmarék yagunékwa pulak, guné wuné yaaran tuléké kutdénngmarék yaké guné yo. Wunéké miték sanévéknwute wunéké raségékwa du taakwa wunat véte yéknwun mawulé yaké de yo. Wunéké sanévéknwumarék yate bakna kwaakwa du taakwa wunat véte nyékéri yaké de yo. Guné nyékéri yamuké guné wunéké miték sanévéknwute wunéké raségéké guné yo.” Naate dé naanat wo.

¹⁶ Wani kutakwa kupuk kényi kékpaaba rakwa némaan duwat waadaka yae de jawuk, nakurak taaléba. Wani taaléké de Yibruna kudiba kéga wo, Amagedon.

¹⁷ Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo ye dé wimutba déku agérappa ran mu guriknék. Gurikdéka dé Got rakwa taalé déku kudi buldakwa gaba kudi nak némaanba waak. Waate dé wak, “Yaak. Wani mu débu kaapuk yak.”

¹⁸ *Naate wadéka nyét kulabidéka dé jaat wup-malemu apu viyaak. Viyaadéka de némaanba kudi buldaka apakélé anyék lé nak kurék. Wani anyék wan apakélé anyék male. Déknyényba waga pulak anyék kékpaaba kaapuk kutlén.

¹⁹ *Yaléka akwi kékpaaba tékwa gayé debu

* **16:15:** 1 Te 5:2; Re 3:3; Lu 12:37-40

* **16:18:** Re 8:5

* **16:19:** Re 14:8

kapéredi yak. Wani apakélé gayé Babilon nyédé kupuk dé pukaak. Déknyényba Got dé Babilonba rakwa du taakwa kapéredi mu yadaka dé vék. Kéni tulé deké sanévéknwute dé derét rékarékat kapére yak. Yate dé yadan akwi kapéredi mu derét yakatak. Deké mawulé kaapuk lékdén.
²⁰ Yadéka kus viyaatéknén kápmaa akwi nébu wawo dé kaapuk yak. ²¹ *Yadéka dé apakélé maas sék ais matu pulak dé viyaak. Nak maas sék wan aknét dé kapére yak, apakélé bek rais pulak. Wani maas sék nyétba giyae dé du taakwana maaknaba akérék. Akérite dé derét yaalébaanék. Yaalébaandéka de kápmaaba rakwa du taakwa Gotké de kapéredi kudi bulék.

17

De yaabuba tékwa taakwat yaalébaanké de yo

¹ Wani agéráp kure tékwa du nak wunéké yae dé wunat kéga wak, “Méné mé yaa. Widan némaa gayé nak wupmalemu kaabélé tékwaba wuné ménat wakwatnyéké wuné yo. Wani némaa gayé wan yaabuba tékwa taakwa pulak. Got lé yan wupmalemu kapéredi mu lérét yakatadéranké ménat wakwatnyéké wuné yo. ² *Kéni kápmaana némaan du wani yaabuba tékwa taakwa wale kapéredi mu de yak. Wani taakwa yaléka de kéni kápmaaba rakwa du taakwa yalén pulak kapéredi mu yate de sépélak rak.” ³ *Naate wadéka Gotna Yaamabi wuna mawuléba wulae tédéka dé wani kudi wakwen du wunat du ramarék taalat

* **16:21:** Re 16:9-11 * **17:2:** Re 18:3 * **17:3:** Re 13:1

kure yék. Kure yédéka wuné vék taakwa nak gwaavé yébaaléba raléka. Wani yébaaléna sépéba wupmalemu yé dé kwaak. Wani yé wan Gorét wasélékdakwa yé. Wani yébaaléna maakna nak taaba sékét nak taababa kayék vétik. Déku kaara taaba vétik. ⁴Wani taakwa gwaavé baapmu wut lé kusadak. Kés pulak nak pulak gol matut yadan mu wupmalemu yéwaat kéraadan mu las wawo léku sépéba lé kusok. Wupmalemu yéknwun gélégéraa wawo lé waarék. Léku taababa lé gol matut yadan agéráp kurék. Wani taakwa yalén akwi kapéredi mu dé wani agérápba sékérékne rak.

⁵Déknyényba léku lékwésba de aja kudi las kéga kavik: “Apakélé gayé Babilon. Yaabuba tékwa taakwana néwaa. Kéni kékmaaba rakwa akwi kapéredi muna néwaa.”

⁶*Wani taakwa waagété yaléka wuné vék. Déknyényba Gotna du taakwa, Jisasna jébaa kutte déku yéba kudi wakwen du taakwat wawo wani taakwa lé derét viyaapéreknék. Viyaapérektakne deku wény ke waagété lé yak. Yaléka vétakne kwagénte wuné sanévéknwu wanévéknwuk. ⁷Yawuréka dé wuné wale tén du wunat wak, “Samuké méné sanévéknwu wanévéknwu? Wuné wani taakwaké paakudan kudi wakweké wuné yo. Ralékwa wupmalemu maakna wupmalemu kaara tékwa yébaaléké wawo paakudan kudi wakweké wuné yo. ⁸*Véménén yébaalé déknyényba dé rak. Bulaa kaapuk radékwa. Kukba Got wadu dé radén apakélé waagu

* 17:6: Re 18:24 * 17:8: Re 13:8

kulaknyénytakne yaale yalaksaakuké dé yo. Déknyényba Got kényi kékmaa kuttaknamarék yatakne dé Got dé wale rasaakuran du taakwana yé dé kavik nyégaba nak. Wani nyégaba yé kavimarék yadén du taakwa de yébaalat véte kwagénte déku yéba kevéreké de yo. Wani yébaalé re kiyae kukba yaaladéranké kutdénge de wani yébaalat véte kwagénte déku yéba kevéreké de yo.

⁹ “Yéknwun mawulé pukaakwa du de wani muké miték kutdénké de yo. Wani maakna nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wan nébu nak taaba sékét nak taababa kayék vétik. Wani taakwa lé wani nébuba ro. ¹⁰ Wani maakna wan némaan du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik wawo. Wani némaan du naktaba debu kiyaa. Nak dé bulaa ro. Nak kaapuk wekna némaan du radékwa. Kukba dé yae walkamu tulé male raké dé yo. ¹¹ Wani yébaalé déknyényba re bulaa kaapuk radékwa. Dé wawo némaan du dé. Dé némaan du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik pulak dé. Got wadu dé yalakgé dé yo.

¹² “Véménén kaara taaba vétik wan némaan du taaba vétik. De némaan du kaapuk wekna radakwa. De wani yébaaléna apa kérae de dé wale walkamu tulé male némaan du raké de yo. ¹³ Wani némaan du nakurak mawulé male yaké de yo. Yate deku apa yébaaléké kwayédo dé déké némaan ban raké dé yo. ¹⁴ *De wani Sipsip Nyaan wale waariyado dé wani Sipsip Nyaan apat kapére yadu déku apa deku apat talaknaké dé yo. Dé kényi kékmaaba rakwa akwi

* **17:14:** Re 19:11-20

du taakwa akwi némaan duké wawo némaan ban rate derét talaknaké dé yo. Déku du taakwa, déku jébaaba yaaladoké wadén du taakwa, déku jébaa kutsaakukwa du taakwa wawo de dé wale téte waariye de apat kapére yado deku apa wani némaan duna apat talaknaké dé yo.” Naate dé wak.

¹⁵ Watakne dé wunat wak, “Wani némaa gayé wupmalemu kaabélé tékwaba tédéka ménébu vék. Wani némaa gayé wan yaabuba tékwa taakwa pulak. Wani kaabélé wan kés sépé nak sépé kurén du taakwa, akwi kémba rakwa du taakwa, kés kápmaa nak kápmaaba rakwa du taakwa, kés kudi nak kudi bulkwa du taakwa wawo.

¹⁶ *Véménén kaara taaba vétik wani yébaalé wale de wani taakwana maama raké de yo. Rate lérét yaalébaante léku baapmu wut akwi putiké de yo. Yate léku sépé las katakne lérét yaaba akwi tuké de yo. ¹⁷ Waga yate de Got déknyényba wadén pulak yaké de yo. Got wadén de nakurak mawulé yate deku apa yébaaléké kwayéké de yo. Got du taakwa yadan kapéredi mu yakataduké de deku apa yébaaléké kwayéké de yo. ¹⁸ Wan véménén taakwa wan apakélé gayé. Wan kényi kápmaana akwi némaan du deku némaa gayé.” Naate dé wak.

18

Némaa gayé Babilon débu kapére yak

¹ Tépa ve wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak wawo Gotna gayé kulaknyénytakne

* **17:16:** Re 18:8

giyaadéka. Wani du apat kapére yate dé nyaa pulak dé vék. Dé giyaadéka yaa yaante kayénérékwa pulak dé kápmaaba kayénarék. ² Dé giyae némaanba waate dé wak:

Apakélé gayé Babilon débu kapére yak. Miték kaapuk tédékwa. Bulaa wani gayé wan Setenna du, akwi kutakwa wawo wan de rakwa gayé.

Bulaa wani gayéba de yaakétnan kwaami kakwa api, kapéredi api, waga de ro.

³ Akwi kápmaaba rakwa du taakwa Babilonba rakwa du taakwa nak du taakwa wale kapéredi mu yadaka vétakne de wawo wani kapéredi mu de yak.

Kéni kápmaaba rakwa némaan du de wawo wani kapéredi mu yadaka vétakne de wawo wani kapéredi mu de yak.

Babilonba rakwa du taakwa kapéredi mu yate wupmalemu gwalmu kéraaké mawulé yadaka de deké gwalmu kwayékwa du wupmalemu yéwaa de nyégélék.

De akwi waga yadak bulaa Babilon wan kapéredi taalé dé tu.

⁴ *Dé waga wadéka wuné véknwuk kudi nak wawo Gotna gayéba giyaate waadéka. Kéga dé wak:

Wuna du taakwa, guné wani gayéba rate kapéredi mu yakwa du taakwa pulak yamarék yaké guné yo.

Guné de yakwa pulak kapéredi mu yagunéran guné wawo apa kaagél kutké guné yo.

* **18:4:** 2 Ko 6:17

Guné wawo kapéredi mu yamuké guné wani gayé kulaknyénytakne yéké guné yo.

⁵ Wani gayéba rakwa du taakwa wupmalemu kapéredi mu de yak. Yadan kapéredi mu apakélé nébu pulak dé tu.

Got yadan kapéredi muké yékéyaak yamarék yaké dé yo.

⁶ *Méné Got, wani gayéba rakwa du taakwa nak du taakwat yadan pulak méné derét kaataké méné yo.

Kaatate kapéredi mu las wawo derét yakataké méné yo.

Wani gayéba rakwa du taakwa nak du taakwat de yaalébaanék.

Bulaa méné wani gayéba rakwa du taakwat yaalébaanké méné yo.

Yaalébaanménu kapéredi mu las wawo deké yaaké dé yo.

⁷ Wani gayéba rakwa du taakwa wan wani yaabuba tékwa taakwa pulak.

Wani taakwa lé wak, “Wuné némaa taakwa rate apa yate deké wuné vu. Wuné dukiyaataakwa kaapuk. Wuné takwasék yasaakuké wuné yo. Wuné géraamarék yaké wuné yo.” Naate wate léku yéba lé kevééréknék. Kevérékte mawulé yalékwa akwi kapéredi mu lé yak.

Méné Got, waga yalénké sanévéknwute méné yalén kapéredi mu yakataké méné yo.

Lé apakélé kaagél kutte némaanba géraaluké, méné yalén kapéredi mu némaanba

* 18:6: 2 Te 1:6

yakataké méné yo.

⁸ *Naana Némaan Ban Got apat dé kapére yo. Dé wani gayéba rakwa du taakwat yadan kapéredi mu yakatadéranké débu wak.

Wupmalemu kés pulak nak pulak kapéredi mu deké nakurak nyaa male yaaké dé yo.

Wani gayéba rakwa wupmalemu du taakwa kiyakiya yate kiyaaké de yo. Yado apakélé kaadé yadu wupmalemu las wawo kiyaaké de yo.

Yado de némaanba géraaké de yo. Géraado yaa wani gayéba yaane butikgé dé yo.

Naate dé wak.

⁹ *Wani gayéba rakwa du taakwa nak du taakwa wale kapéredi mu yadan pulak, de kapéredi mawulé véknwukwa némaan du de wawo wani kapéredi mu de yak. Wani némaan du véké de yo wani gayé yaa yaante yaatnyé waarédu. ¹⁰ Véte de wani gayéké mawulé lékte géraaké de yo. Géraate de wani gayéba rakwa du taakwa kutkwa apa kaagélké wup yaké de yo. Yate de séknaaba téké de yo. Téte waké de yo, “Yéwe. Yéwe. Kapéredi mu débu yaak némaa gayé Babilonké. Got wadéka bari bari wani gayé débu kapére yak.” Naate waké de yo.

¹¹ Kéni képmaaba rate gwalmu kwayéte yéwaa nyégélkwa du wani gayéké sanévéknwute géraaké de yo. Géraado deku mawulé kapére yaké dé yo, deku gwalmu kéraaran akwi du taakwa ramarék yadakwa bege. ¹²⁻¹³ Déknyényba wani gayéba rakwa du taakwa de kéni mu derét kéraak: gol

* **18:8:** Re 11:16-18 * **18:9:** Re 19:3

matu, silva matu, nak pulak yéknwun matu, wup-malemu yéwaat kéraadakwa gélegéraa, waama baapmu wut, kés pulak nak pulak gwaaé baapmu wut, nak pulak yéknwun baapmu wut, kés pulak nak pulak yéknwun yaama yakwa mi, elepanna nébit yadan yéknwun mu, mit taadaka wup-malemu yéwaat kéraadan mu, brasnyét yadan mu, ainét yadan mu, kubusaaku matut yadan mu, kés pulak nak pulak kadému wale taknado kadému lisék yaran mu, kés pulak nak pulak yéknwun yaama yakwa gu, wain gu, oliv gu, yéknwun pélawá, wit sék, bulmakawu, sipsip, wos, wos tébétkwa jaabé, nak duna kudiba véknwute wadakwa pulak jébaa yakwa du taakwa deku sépé deku wuraanyan wawo, waga de wani gayé Babilonba rakwa du taakwa derét kéraak.

¹⁴ Gwalmu kwayéte yéwaa nyégélkwa du wani du taakwat kéga waké de yo, “Kéraaké mawulé yagunékwa akwi gwalmu bulaa débu kapére yak. Guna akwi yéwaa, kusogunékwa akwi mu, guna akwi gwalmu bulaa débu kapére yak. Guné gwaamale yae wani mu tépa kéraamarék yaké guné yo.” Naate waké de yo. ¹⁵ Wani gwalmu kwayéte wupmalemu yéwaa déknyényba nyégélén du wani gayéba rakwa du taakwa apakélé kaagél kutdo véte wup yaké de yo. Yate séknaaba téte némaanba géraate némaanba waate kéga waké de yo: ¹⁶⁻¹⁷ “Yéwe. Kapéredi mu débu yaak keni némaa gayéké. Wani gayéba rakwa du taakwa de yéknwun baapmu wut, kés pulak nak pulak gwaavé baapmu wut wawo waga de kusok.

De deku sépéba gol matu, nak pulak yéknwun matu, wupmalemu yéwaat kéraadan gélogéraat wawo de kusok. Wani gwalmu akwi bari bari débu yalaknék.” Naate waké de yo.

Sipna némaan du, sipba rate nak gayét yékwa du taakwa, sipba jébaa yakwa du, sipba gwalmu taknate yéwaa nyégélkwa du, wani du taakwa akwi séknaaba de ték. ¹⁸ Tété wani gayé yaa yaante yaatnyé waarédéka véte némaanba waate de wak, “Wani gayé Babilon wan apakélé gayé. Akwi apakélé gayét débu talaknak.” ¹⁹ Waga wate de wani gayéba rakwa du taakwaké mawulé lékte bawusa kérae deku maaknaba de taknak. Yate némaanba géraate némaanba de waak. Waate de wak, “Yéwe. Kapéredi mu nak débu yaak keni némaa gayéké. Déknyényba sipna bapadu deku gwalmu sipba kure yaatakne wani gayéba rakwa du taakwaké wani gwalmu kwayétakne némaa yéwaa de nyégélék. Wani gayé bari bari débu kapére yak.” Naate de wak.

²⁰ *Guné Gotna gayéba rakwa du béré taakwa béré, guné wani gayé kapére yadénké véte yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké guné yo. Guné Gotna du taakwa, Jisasna kudi wakwen du taakwa, Gotna yéba kudi wakwen du taakwa wawo, guné yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké guné yo. Wani gayéba rakwa du taakwa déknyényba gunat yaalébaandak bulaa Got de yan kapéredi mu derét débu yakatak. Yakatadénké sanévéknwute guné yéknwun mawulé yaké guné yo.

* **18:20:** Re 19:1-2

21 Tépa ve wuné vék apat kapére yate Gotna kudi kure giyaakwa du nak apakélé matu kéraadéka. Wani matu wan wit sék sésé wasédakwa apakélé matu pulak. Wani matu kérae dé kusba yatjadak. Yatjadate dé wak, “Wani matu yatjadawurén pulak de wani apakélé gayé Babilonét kérae némaanba yatjadaké de yo. Yatjadado de wani gayét tépa vémarék yaké de yo. 22 Wani gayéba rakwa du taakwa wupmalemu kapéredi mu de yak. Yadaka Got yadan kapéredi mu dé yakatak. Bulaa gita viyaakwa du deku gita wani gayéba tépa viyaamarék yaké de yo. Wani gayéba du taakwa gwaaré tépa waamarék yaké de yo. Wani gayéba du deku kaany tépa yapéumarék yaké de yo. Wani gayéba matu, mit wawo yéknwun mu yaké kutdénkwawa du wani jébaa tépa yamarék yaké de yo. Wani gayéba taakwa wit sék tépa sésé wasémarék yaké de yo. 23 Wani gayéba lam tépa yaanmarék yaké dé yo. Wani gayéba du de taakwa yamarék yaké de yo. Taakwa duké yémarék yaké de yo. Buldaran kudi tépa véknwumarék yaké de yo. Déknyényba wani gayéba du las gwalmu kwayéte yéwaa nyégéle de kényi kékpaana némaan du rak. Déknyényba wani gayéba kus mayéra yakwa du rate yénaa de yak akwi du taakwat. Yadaka akwi kékpaaba rakwa du taakwa de kapéredi mu yak.

24 “Déknyényba wani gayéba de Gotna yéba kudi wakwen du, déku kudi miték véknwukwa du taakwat wawo de viyaapéreknék. Viyaapérékdaka nak gayéba rakwa du taakwa védaka de wawo Gotna du taakwat de

vijaapéréknék. Vijaapérékdaka bulaa Got de yan kapéredi mu derét débu yakatak.” Naate dé wani du wunat wak.

19

Babilon kapére yadéka de dusék takwasék yak

¹ Wani du waga wadéka wuné véknwuk Gotna gayéba rakwa wupmalemu du taakwa némaanba waadaka. Waate de wak, “Naané Gotna yéba kevérekno. Naana Némaan Ban Got naanat kutkalé yate Setenna taababa débu naanat kéraak. Dé némaan ban dé rasaaku. Dé apat dé kapére yo. Yate akwi némaan duwat débu talaknak. ² *Déku kudi wan adél kudi. Dé yéknwun mu male dé yo. Naané déku yéba kevérekno. Wani némaa gayé wan wupmalemu kapéredi mu yate yaabuba tékwa taakwa pulak. Wani gayéba rakwa du taakwa nak du taakwa wale kapéredi mu yadaka wupmalemu du taakwa las wawo de wani kapéredi mu de yak. Wani gayéba rakwa du taakwa Gotna jébaa yakwa du taakwat de vijaapéréknék. Yadaka Got yadan kapéredi muké kudi wakwetakne wani gayéba rakwa du taakwa yadan kapéredi mu derét débu yakatak. Yate wani gayé débu yaalébaanék.” Naate de wak.

³ *Watakne de tépa waate de wak, “Naané Gotna yéba kevérekno. Wano némaa gayéba yaa yaante apuba apuba yaatnyé waaréké dé yo.”

⁴ *Naate wadaka de Got wale rakwa némaan du, mawulé tékwa kulé mu wan véti wan véti wawo

* 19:2: Re 6:10 * 19:3: Re 14:11 * 19:4: Re 4:10-11

waga de kwati yaane yéknwun jaabéba rakwa ban Gotké waadé daak. Daate de wak, “Wan adél. Gotna yéba kevékéké naané yo.”⁵ Naate wadaka Got rakwa jaabéba dé kudi nak waate dé wak, “Guné Gotna jébaa yakwa du taakwa, guné naana Némaan Ban Gotna yéba kevékéké guné yo. Guné déku jébaaba yaalan némaan du taakwa, bakna du taakwa wawo, déku jébaa yakwa akwi du taakwa, guné naana Némaan Ban Gotna yéba kevékéké guné yo.” Naate dé wak.

Sipsip Nyaan taakwa yadu apakélé yaa sérakgé de yo

⁶ *Wani kudi wadaka wuné véknwuk wup-malemu du taakwa jawe rate buldakwa pulak kudi buldaka. Deku kudi apakélé gu kawu waakwa pulak dé waak. Deku kudi jaat viyaate waakwa pulak dé waak. Wani kudi waate de wak, “Naana Némaan Ban Got apat dé kapére yo. Dé kępmaaba rakwa akwi du taakwaké dé némaan ban ro. Naané Gotna yéba kevékékéno.”
⁷ *Kevérékéte naané yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké naané yo, wani Sipsip Nyaan taakwa yadéran tulé yaadén bege. Wani taakwa yéknwun baapmu wut, kusodakwa yéknwun mu wawo lébu kusok.⁸ Got léké dé yéknwun waama baapmu wut kwayédék lébu kusok. Wani Sipsip Nyaan taakwa yaké yadu naané yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké naané yo.” Naate de wak. Got kwayén yéknwun waama baapmu wut wan Gotna du taakwa yadan yéknwun mu.

* **19:6:** Re 11:15-17, 14:2 * **19:7:** Re 21:2, 9; Ep 5:32

9 *Gotna kudi kure giyaakwa du dé wunat wak, “Méné kényi kudi mé kavi: Got wupmalemu du taakwat débu wak, de wani Sipsip Nyaan taakwa yadéran tulé yae kadému kadoké. Wani du taakwa yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké de yo.” Naate watakne dé wunat tépa wak, “Wani kudi wan Gotna kudi. Wan adél kudi.”
 10 *Naate wadéka wuné déku maan wale kwati yaanék. Déké waadé daaké wuné kwati yaanék. Yawuréka dé wunat wak, “Kaapuk. Méné waga yamarék yaké méné yo. Wuné Gotna jébaa yakwa du. Wuné méné wale Jisasna jébaa kutte déké kudi wakwekwa du taakwa wale waga naané Gotna jébaa yo. Wunéké kwati yaane waadé daamarék yaké méné yo. Gotké kwati yaane waadé daaké méné yo. Yate méné déku yéba kevéérékgé méné yo.” Naate dé wak. Naané kutdénégék. Gotna Yaamabi Gotna du taakwana mawuléba wulae tédéka de Gotna yéba kudi wakwete de Jisaské kudi wakweyo.

Waama wosba rakwa du

11 *Tépa ve wuné vék Gotna gayéba gwés naapiye tédéka waama wos nak tédéka. Jisas Kraisa wani wosba dé rak. Déku nak yé wan Wadéka Pulak Yakwa Du. Nak yé wan Adél Yakwa Du. Dé kot véknwukwa némaan ban rate yéknwun kudi male dé wakweyo. Déku maama wale waariyate yéknwun mu male dé yo.
 12 *Déku méni yaa pulak dé yaanék. Némaan du saapdakwa wupmalemu maakna saap dé déku

* 19:9: Lu 14:15 * 19:10: Re 22:8-9 * 19:11: Re 3:14

* 19:12: Re 1:14

maaknaba saapmék. Déku sépéba dé kudi nak kwaak. Wani kudi wan déku yé. Nak du wani yéké kaapuk kutdéndan. Dé kapmu dé kutdéngék. ¹³ *Déknyényba kusadadén sémény baapmu wut wényba tawudaka dé wény baapmu wutba kwaak. De déku nak yé kéga wak, “Gotna Kudi.” ¹⁴ Gotna gayéba rate waariyakwa du deku sépéba yéknwun waama baapmu wut kusa-datakne deku waama wosba rate de déku kukba yék. ¹⁵ *Déku kudiba dé nébi kutkwa kulaa nak ték. Wani kulaat dé kényi kékmaaba rakwa wup-malemu du taakwat viyaaké dé yo. Viyae apat kapére yate deké némaan ban raké dé yo. Akwi némaan duwat talaknan ban Got apat kapére yate déku maamat dé rékarékat kapére yo. Yadékwaké kutdéngte dé kényi kékmaaba rate kapéredi mu yan du taakwat yaalébaanké dé yo. Wain gu yaaladuké wain sék akibésnakwa pulak, dé Gotna maamat yaalébaanké dé yo. ¹⁶ *Déku baapmu wut déku maanba wawo kavidan yé dé kwaak. Wani yé kéga: Akwi Némaan Duna Némaan Du. Akwi Némaan Banna Némaan Ban.

¹⁷ Tépa ve wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak nyaaba tédeka. Téte dé nyétba wure yeyé yeyakwa apit némaanba waate dé wak, “Guné yae nakurakba jawuké guné yo, Got kwayéran apakélé kadému kaké. ¹⁸ Némaan duna sépé, waariyakwa duna némaan duna sépé, apat kapére yakwa duna sépé, wosna kwaami, wosba rakwa duna sépé, waga kaké guné yo. Guné akwi du taakwana sépé kaké guné yo.

* **19:13:** Jo 1:1, 14 * **19:15:** Re 1:16, 2:27 * **19:16:** Re 17:14

Némaan du taakwa, bakna du taakwa, nak duna kudiba véknwute wadakwa pulak jébaa yakwa du taakwa, deku mawuléba sanévéknwute mawulé yadakwa jébaa yakwa du taakwa, waga deku sépé kaké guné yo.” Naate dé wak.

¹⁹ *Wadéka wuné vék wani yébaalé, keni kępmaana némaan du, waariyakwa du wawo yae jawudaka. De wosba rakwa némaan ban wale waariyate, déku waariyakwa du wale wawo waariyaké de mawulé yak. ²⁰ *De waariyate wosba rakwa némaan ban déku waariyakwa du wale apat kapére yate derét talakne wani yébaalé bét yénaa kudi wakwekwa dut de kulékik. Déknyényba wani du dé yébaaléna méniba téte déknyényba vémarék yadan apa jébaa yate dé du taakwat yénaa yak. Yébaaléna yé sépéba kwaakwa du taakwa, yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba kevékékgwa du taakwa, wani du taakwat dé yénaa yak. Wosba rakwa némaan ban déku waariyakwa du wale wani yébaalé bét yénaa kudi wakwekwa du wekna kulé rabétka kure ye de bérét yaa yaankwa kwawut yatjadak. Wani kwawuba yaa yaankwa matu wawo dé yaanu. ²¹ *Yatjadatakne dé wosba rakwa némaan ban déku kudiba yaale tékwa kulaat dé bétku duwat viyaadéka de kiyaasadak. Kiyaasadadaka de akwi api yae wani duna sépé kadaka deku biyaa dé sékékéknék.

20

* **19:19:** Sam 2:2 * **19:20:** Re 13:11-17, 20:10 * **19:21:** Re 19:17-18

Seten wupmalemu (1,000) kwaaré dé apakélé waaguba rak

¹ *Wani mu yédéka wuné vék Gotna kudi kure giyaakwa du nak Gotna gayé kulaknyénytakne giyaadéka. Déku taababa dé apakélé waagwat dawulidakwa yaabuba tén gwésna ki kurék. Apakélé baagwi wawo déku taababa dé nak kurék. ² *Wani du giyae dé apakélé viwut kulékik. Wani viwu wan déknyényba ran kaabe, déku yé Seten. Seten wan akwi kutakwana némaan ban. Gotna kudi kure giyaakwa du wani viwut kulékiye dé apa baagwit gik, dé wupmalemu (1,000) kwaaré waaguba raduké. ³ Gitakne dé dérét apakélé waaguba yatjadatakne dé awuréba tékwa gwés miték tépétaknak, Seten du taakwat tépa yénaa yamarék yaduké. Taale dé wupmalemu (1,000) kwaaré wani waaguba raké dé yo. Radu kukba dé naapitaknadu Seten yaale walkamu tulé male du taakwat tépa yénaa yaké dé yo.

⁴ *Tépa ve wuné vék némaan du rakwa jaabé las rakéreyédéka de kot véknwukwa nemaan du las waba radaka. Déknyényba Got dé derét wak, de waga radoké. De némaan du rate du taakwa yadan kapéredi muké kudi wakweké de yo. Déknyényba kiyaa du taakwa deku wuraanyanét wawo wuné vék. Déknyényba wani du taakwa de Jisna jébaa kutte déké kudi wakwetakne Gotna kudi wawo de wakwek. Wakwedaka Gotna maama deku kwaané tépakdaka de kiyaa.

* **20:1:** Re 9:1 * **20:2:** Re 12:9; Ju 1:6 * **20:4:** 1 Ko 6:2; Re 6:9, 13:16-17

Wani du taakwa wani yébaaléna yéba kaapuk kevérekdan. Yébaalé pulak taadan waapinyanna yéba wawo kaapuk kevérekdan. Deku lékwés deku taababa wani yébaaléna kudi kaapuk kavidan. Wani du taakwa tépa nébéle raapme de Jisas Kraiss wale némaan du taakwa rate nak du taakwaké wupmalemu (1,000) kwaaré de vék.

⁵ Wani du taakwa de taale nébéle raapmék. Nak kiyaan du taakwa wani tulé kaapuk nébéle raapdan. Wupmalemu (1,000) kwaaré yédu de nak kiyaan du taakwa nébéle raapké de yo. ⁶ *Taale nébéle raapran du taakwa de yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké de yo. Wani du taakwa wan yéknwun mu male yakwa du taakwa. De Got wale apuba apuba miték rasaakuké de yo. Yalakmarék yaké de yo. Déknyényba nak du taakwat kutkalé yaké nyédé du de Gotké jébaa yak. Bulaa wani du taakwa nyédé duna waagu tawe de Got déku nyaan Jisas Kraiské wawo jébaa yaké de yo. Yate de kapmu Gotna yéba kevérékgé de yo. Yate de Jisas Kraiss wale némaan du taakwa rate wupmalemu (1,000) kwaaré nak du taakwaké véké de yo.

Got Setenét yatjadadéka dé apa kaagél kurék

⁷⁻⁸ Wani kwaaré yédu gwés naapidu Seten wani waagu kulaknyénytakne yaalaké dé yo, akwi kápmaaba rakwa akwi du taakwat yénaa yaké. Yaale yénaa yadu Gok bét Megokna kápmaaba rakwa du taakwa déku kudi véknwute wadén pulak yaké de yo. Yate waariyaké yate naku-rakba jawuké de yo. Wupmalemu du jawuké

* **20:6:** Re 2:11; 1 Pi 2:9

de yo. Jawudo du derét naaknwuké yapatiké de yo. ⁹ Wani du waariyaké yate de akwi kápmaat yeyé yeyate Gotna du taakwa rakwa gayét ye Got mawulat kapére yadé kwa gayét wawo ye tényéwe de ték. Tédaka yaa Gotna gayéba giyae wani duwat dé yaanék. ¹⁰ *Yaandéka Seten déknyényba derét yénaa yadé nké dé Got Setenét yaa yaankwa kwawut dé yatjadak. Yaa yaankwa wupmalemu matu wawo wani kwawuba dé ro. Déknyényba de wani yébaalé bét yénaa kudi wakwen dut wawo kwawut yatjadak. Bét Seten wale de wani kwawuba rate gaan nyaa apakélé kaagél kutké de yo. Wani kaagél apuba apuba kutké de yo.

Apakélé kot dé yak

¹¹ Tépa ve wuné vék némaan banna apakélé waama jaabé nak radéka némaan ban nak waba radéka. Radéka véwuréka nyét kápmaa yaage ye bét kaapuk yak. Wani mat du taakwa tépa vémarék yaké de yo. ¹² *Nyét kápmaa kaapuk yadéka wuné vék, déknyényba kiyaan némaan du taakwa bakna du taakwa wawo ye Gotna méniba saakiye tédaka. Gotna kudi kure giyaakwa du de nyéga nak laapiyaknék. Wani nyégaba Got wale rasaakuran du taakwa deku yé dé kwao. Nyéga las wawo de laapiyaknék. Wani nyégaba déknyényba de kiyaan du taakwa kényi kápmaaba rate yadan akwi muké kavik. Got wani nyégaba véte kot véknwukwa némaan ban rate kapéredi mu yan du taakwat yadan kapéredi mu dé yakatak.

* **20:10:** Re 19:20, 21:8; Mt 25:41

Ap 17:31

* **20:12:** Re 13:8; 2 Ko 5:1;

13 *Tépa ve wuné vék kusba kiyae rakwa du taakwa, gaabana taaléba rakwa du taakwa, kiyae ye apa kaagél kutdakwa taaléba rakwa du taakwa, wani du taakwa akwi déké yaadaka. De yae déku méniba saakiye tédaka Got kot véknwukwa némaan ban rate kényi kékmaaba rate yadan mu dé derét kaatak.

14-15 *Yatakne dé du taakwa kiyaadakwa paaté gaabana taalé wawo kérae dé yaa yaankwa kwawut yatjadak. Dé wale rasaakuran du taakwa deku yé kwaakwa nyégaba Got dé vék. Du taakwana yé wani nyégaba kwaamarék yadéran Got wani du taakwat kérae dé derét yaa yaankwa kwawut yatjadak. Yaa yaankwa kwawuba dawuliye de tépa kiyaaké de yo.

21

Kulé nyét, kulé kékmaa

1 *Tépa ve wuné vék kulé nyét, kulé kékmaa tédéka. Taale tén nyét kékmaa débu kaapuk yak. Kus wawo débu kaapuk yak. 2 *Yadéka wuné Gotna kulé gayé kulé Jerusalemét vék. Got wadéka wani gayé nyét kulaknyénytakne dé giyaak. Giyaadéka wuné vék. Wani gayé dé miték ték, taakwa nak, du raké yate, yéknwun mu kusowe miték télékwa pulak.

3 Got rakwa jaabéba kudi nak némaanba waadéka véknwuréka dé wak, “Mé véknwu. Bulaa Got du taakwa wale dé ro. Dé de wale rasaakudu

* **20:13:** Ro 2:6; Re 22:12
* **21:1:** 2 Pi 3:13

* **20:14-15:** 1 Ko 15:24-26, 54-55; Mt
* **21:2:** Yi 11:16; Re 3:12

de déku du taakwa rasaakuké de yo. Got déku kapmu de wale apuba apuba rasaakuké dé yo. Wan adél. ⁴ *Dé de wale rate deku ménegu yatnyéké dé yo. Yadu de tépa kiyaamarék yaké de yo. De tépa géraamarék yaké de yo. Deku mawulé tépa kapére yamarék yaké dé yo. De kaagél tépa kutmarék yaké de yo. Déknyényba ran mu akwi débu kaapuk yak.” Naate dé wunat wak.

⁵ Némaan duna jaabéba rakwa ban Got dé wak, “Mé véknwu. Wuné wawurék déknyényba ran akwi mu débu kaapuk yak. Bulaa kulé mu male wuné kuttakno.” Naate watakne dé wunat tépa wak, “Kéni kudi wan adél kudi. Yénaa kudi kaapuk. Méné kéni kudi kaviké méné yo.” ⁶ *Naate watakne dé wunat tépa wak, “Wuné akwi mu kuttaknawurék dé ro. Wuné wawurék déknyényba ran mu débu kaapuk yak. Déknyényba wuné rak. Sésékukba yaaran tulé raké wuné yo. Guké kiyaaké yakwa du taakwaké de gu kwayédakwa pulak, kulé mawulé kéraaké mawulé yakwa du taakwaké wuné kulé mawulé kwayéké wuné yo. De wunat bakna nyégélké de yo. Wani muké yéwaa tiyaamarék yaké de yo. De kulé mawulé kérae apuba apuba miték rasaakuké de yo. ⁷ *Kapéredi yaabuké kuk kwayén du taakwa wani yéknwun mawulé nyégélké de yo. Nyégéldo wuné deku némaan ban rawuru de wuna baadi raké de yo. ⁸ Kapéredi yaabuba yékwa du taakwa wani yéknwun mawulé nyégélmarek yaké de yo. Wuna jébaa kutmuké

* **21:4:** 1 Ko 15:24-26; Re 7:16-17 * **21:6:** Re 1:8, 22:13, 17; Jo 7:37 * **21:7:** Ro 8:14-17

wup yakwa du taakwa, wuna kudiké kuk kwayén du taakwa, kapéredi mu yasaakukwa du taakwa, du taakwat viyaapérékgwa du taakwa, nak du taakwa wale kapéredi mu yakwa du taakwa, kus mayéra yakwa du taakwa, yénaa gotna yéba kevéérékgwa du taakwa, yénaa kudi wakwekwa akwi du taakwa, wani du taakwa yaa yaankwa kwawuba dawuliké de yo. Wupmalemu yaa yaankwa matu wawo wani kwawuba dé ro. Wani kwawuba dawuliran du taakwa tépa kiyaaké de yo.” Naate dé Got wunat wak.

Kulé gayé Jerusalem

⁹ *Déknyényba Gotna kudi kure giyaakwa du nak taaba sékét nak taababa kayék vétik du taakwat yaalébaankwa kapéredi mu sékéréknén agérap kure tédaka wuné vék. Bulaa wani du nak wunéké yae dé wak, “Méné mé yaa. Wuné ménat wani Sipsip Nyaan yaran taakwat wakwatnyéké wuné yo.” ¹⁰ Naate wadéka Gotna Yaamabi wunat apa yadéka dé wunat awuréba tén nébat nak kure yék. Ye dé Gotna gayé Jerusalemét wunat wakwatnyék. Got wadéka dé wani gayé nyét kulaknyénytakne giyaak. ¹¹ Giyaadéka wuné vék. Gotna apa wani gayéba radéka dé wani gayé nyaa vékwa pulak ye ték. Wupmalemu yéwaat kéraadakwa jasper waadakwa matu pulak dé ték. ¹² Glas pulak dé miték ték. Wani gayéba gidan raatmu awuréba dé ték. Wani raatmuba gwés taaba vétik sékét maanba kayék vétik dé ték. Tédéka de Gotna kudi kure giyaakwa du

* **21:9:** Re 15:1, 21:2; Ep 5:27

de nak nak wani gwés tékwaba ték. Isrelna kém taaba vétik sékét maanba kayék vétik deku yé nak nak akwi gwésba dé kwao. ¹³ Wani raatmu déku maalé wan véti wan véti. Akwi raatmuna maaléba dé gwés kupuk ték, nyaa yaalakwa maaléba kupuk, nak maaléba kupuk, nyaa dawulikwa maaléba kupuk, nak maaléba kupuk, waga de gwés ték. ¹⁴ Déknyényba wani raatmu apa ye miték téduké de apakélé matu taaba vétik sékét maanba kayék vétik taknak. Wani matuba wani Sipsip Nyaanna du taaba vétik sékét maanba kayék vétik deku yé dé kwao.

¹⁵ Wuné wale téte bulén du dé gwalmu naaknwudakwa baagé nak kure ték. Wani baagé wan gol matut yadan baagé. Wani baagat dé wani gayé, gwés, raatmu wawo naaknwuké nae dé yak. Naaknwe dé vék. ¹⁶ Wani gayéna maalé déku sémény wawo wan nakurak male. Maalé wan 2,400 kilomita. Sémény wan 2,400 kilomita. ¹⁷ Wani gayéna raatmu wawo dé wani du naaknwuk. Naaknwe dé vék wani raatmu sémény waarédéka (144 meta). Naaknwudékwa baagé wan kępmaaba rakwa du gwalmu naaknwudakwa baagé.

¹⁸ Wani gayé gol matut de yak. Yataknadaka dé nyaa vékwa pulak ték, glas pulak. Wani gayéba gidan raatmu de jaspaa waadakwa matut yak. ¹⁹⁻²⁰ Raatmu apa yate miték téduké de apakélé matu déknyényba taknak. Wani matuba Got dé apakélé yéwaat kéraadakwa matut kusok. Yalagi kés pulak nak pulak matut dé kusok. Nak matu wan jaspaa. Nak matu wan géle, nyaa védeka nyét léng nae tékwa pulak. Wani matuna yé sapaia.

Nak waama matu wan aget. Nak mi gaga pulak matu wan emeral. Nak gwaavékwa waamakwa matu wan sadonikis. Nak gwaavé matu wan konilian. Nak raamu matu wan krisolait. Nak mi gaga pulak matu wan beril. Nak pulak raamu matu wan topas. Nak mi gaga pulak, raamu pulak yan matu wan krisopres. Nak pulak géle matu wan yaiasin. Nak gwaavé pulak matu wan ametis. ²¹ Raatmuba tékwa gwés taaba vétik sékét maanba kayék vétik wan wupmalemu yéwaat kéraadakwa kaaviya pulak. Gwés nak nak naku-rak apakélé kaaviya pulak mat dé yak. Gayéba kwaakwa yaabu yéknwun gol matut yadéka dé glas pulak yak.

²² Apat kapére yakwa Némaan Ban Got bét wani Sipsip Nyaan Jisas wani gayéba rate wani gayéna akwi taaléba yeyé yeyate akwi du taakwa wale tébétka akwi du taakwa bét wale de kudi bulu. Yadaka Got wale kudi buldakwa ga wani gayéba kaapuk kwaakwa. ²³ *Got nyaa vékwa pulak radéka wani gayéba nyaaka ye dé tu. Tédéka wani Sipsip Nyaan dé yaankwa téwayé pulak radéka de wani gayéba rakwa du taakwa miték de vu. Nyaa baapmu waba kaapuk vébétkwa. ²⁴ Got bét wani Sipsip Nyaan waga yabéru nyaaka yadu akwi du taakwa miték véte yeyé yeyaké de yo. Yado kényi kékmaaba rakwa némaan du bétku yéba kevérékgé yate kusodakwa mu wani gayét kure yéké de yo. ²⁵ Nyaa wani gayéna gwés tépémarék yaké de yo. Got bét wani Sipsip Nyaan waga yabéru nyaaka apuba apuba yadu wani gayéba

* **21:23:** Re 22:5

gaan yamarék yaké dé yo. ²⁶ Akwi kémna du taakwa kusodakwa mu, deku yéknwun gwalmu, deku yéwaa wawo wani gayét kure wulaaké de yo. ²⁷*Wani gayét kapéredi mu kure wulaamarék yaké de yo. Kapéredi mu yasaakukwa du taakwa, yénaa kudi wakwekwa du taakwa de wani gayét wulaamarék yaké de yo. Déknyényba dé wale rasaakuran du taakwana yé Got dé kavik wani Sipsip Nyaanna nyégaba. Wani du taakwa male wani gayét wulaaké de yo.

22

Nak pulak kaabélé, nak pulak mi

¹ Gotna kudi kure giyaakwa du dé kaabélé nak wunat wakwatnyék. Du taakwa wani kaabéléba gu kate apuba apuba rasaakuké de yo. Wani gu ménidaama vénakwa glas yéknwun yadé kwa pulak dé yéknwun yak. Wani kaabélé Got bét wani Sipsip Nyaan rakwa jaabéba yaale dé yék. ²*Wani gayéba kwaakwa nyédé yaabuba dé yék. Kaabélé maalé vétikba dé mi las ték. Du taakwa wani misék kate apuba apuba miték rasaakuké de yo. Wani mi akwi kwaaré apu taaba vétik sékét maanba kayék vétik waga dé sék aku. Akwi baapmu dé sék aku. Wani mi gaga akwi kápmaaba rakwa du taakwat dé kutkalé yo, de yéknwun mawulé yate apuba apuba miték rasaakudoké.

³*Kapéredi mu Got kélik yadé kwa mu wani gayéba ramarék yaké dé yo. Got bét wani Sipsip Nyaan rakwa jaabé wani gayéba téké dé yo. Wani

* 21:27: 1 Ko 6:9-10; Re 3:5, 13:8

* 22:2: Jen 2:9

* 22:3:

Re 7:15

gayéba Gotna jébaa yakwa du taakwa déku yéba kevérékgé de yo. ⁴ *Déku ménidaama véké de yo. Déku yé kwaaké dé yo deku lékwésba. ⁵ *Wani gayéba gaan tépa yamarék yaké dé yo. Naana Némaan Ban Got nyaa vékwa pulak radéka wani gayéba nyaaka ye dé tu. Tédéka de wani gayéba rakwa du taakwa miték de vu. Védaka nyaa waba kaapuk védékwa. Téwayé wawo kaapuk yaankwa. Wani gayéba rakwa du taakwa némaan du taakwa rasaakuké de yo apuba apuba.

Jisas bari yaaké dé yo

⁶ Gotna kudi kure giyaakwa du wani mu wakwatnyétakne dé wunat wak, “Wakwenakwa akwi kudi wan adél kudi. Akwi du taakwa kudi adél yadékwaké kutdénké de yo. Némaan Ban Got dé déku yéba kudi wakwekwa duna mawulat kutkalé yate wadéka dé déku du nak yaak. Déku jébaa yakwa du taakwa derét bari yaaran akwi muké wakwatnyéduké Got wadéka dé déku du nak yaak. ⁷ *Jisas kéga dé wo, ‘Mé véknwu. Wuné bari yaaké wuné yo.’ Naate wadéka wuné ménat wo.”

Kukba yaaran muké kényé gaba kaviwurén kudiké sanévéknwuran du taakwa yéknwun mawulé yate miték raké de yo.

⁸ *Wuné Jon wani kudi véknwute wuné wani mu vék. Wuné wani kudi véknwute wani mu vétakne wuné wani mu wakwatnyén duna maan wale kwati yaane déké waadé daaké wuné

* 22:4: Mt 5:8; Re 14:1 * 22:5: Re 21:23, 25 * 22:7: Re 1:3

* 22:8: Re 19:10

mawulé yak. ⁹ Yawuréka dé wunat wak, “Kaa-puk. Méné waga yamarék yaké méné yo. Méné wale, Jisasna jébaaba yaale Gotna yéba kudi wak-wekwa du taakwa wale, kényi nyégaba kwaakwa kudi véte wadé kwa pulak yakwa akwi du taakwa wale, wuné wale, naané akwi Gotna jébaa yakwa du taakwa naané ro. Méné Gotké male kwati yaane waadé daaké méné yo.” Naate dé wak.

¹⁰ Watakne dé wunat tépa wak, “Kényi nyégaba kwaakwa kudi kukba yaaran muké kwaakwa kudi méné paakumarék yaké méné yo. Wani mu yaaran tulé bari bari yaaké dé yo. Méné wani muké wakweké méné yo. ¹¹ Bulaa kapéredi mu yakwa du taakwa kapéredi mu wekna yaké de yo. Kapéredi mawulé véknwukwa du taakwa kapéredi mawulé wekna véknwuké de yo. Yéknwun mu yakwa du taakwa yéknwun mu wekna yaké de yo. Gotna kudi miték véknwukwa du taakwa Gotna kudi wekna miték véknwuké de yo.” Naate dé wunat wak.

¹² *Jisas dé wo, “Mé véknwu. Wuné bari yaaké wuné yo. Yae wuné akwi du taakwa yan mu derét kaataké wuné yo. ¹³ *Wuné akwi mu kuttaknawurék dé ro. Kukba wuné wawuru akwi mu kaapuk yaké dé yo. Wuné taale wuné rak. Bulaa rasaakute kukba wawo rasaakuké wuné yo. Déknényiba wuné rak. Sésékukba yaaran tulé raké wuné yo.” Naate dé Jisas wo.

¹⁴ *Got wadu Jisas deké kiyaadénké sanévéknwute déku kudi miték véknwukwa du taakwa de wani misék kaké de yo. Kate de

* **22:12:** 2 Ko 5:10 * **22:13:** Re 1:8, 21:6 * **22:14:** Re 22:2

apuba apuba miték rasaakuké de yo. De wani gayéna gwésba wulaaké de yo. Wulaadaranké sanévéknwute de yéknwun mawulé yate dusék takwasék yaké de yo. ¹⁵ *Kapéredi waasa pulak rakwa gweba du taakwa, de kaapaba raké de yo. Kus mayéra yakwa du taakwa, nak du taakwa wale kapéredi mu yakwa du taakwa, du taakwat viyaapérékgwa du taakwa, yénaa gotna yéba kevérékgwa du taakwa, yénaa muké mawulé yate yénaa mu yakwa akwi du taakwa, wani kapéredi mu yakwa du taakwa de kaapaba raké de yo. Wulaamarék yaké de yo.

¹⁶ *“Wuné Jisas wuné wuna kudi kure giyaakwa dut nak wawuréka dé ménéké yaak. Wuna jébaaba yaalan du taakwat wani muké wakweduké wuné dérét wawuréka dé ménéké yaak. Wuné Jisas, déknyényba ran Isrelna némaan ban Devitna képmawaara wuné. Wuné déku kém. Wuné ganbaba yaalakwa kun pulak.”

¹⁷ *Wani Sipsip Nyaan Jisasna jébaaba yaalan du taakwaké naané kéga aja kudi wo: Wani Sipsip Nyaanna taakwa. Gotna Yaamabi bét Sipsip Nyaanna taakwa bét wo, “Méné mé yaa.” Kéni kudi véknwukwa du taakwa wawo wakweké de yo, “Méné mé yaa.” Gorét kulé mawulé kéraaké mawulé yaran du taakwa de mé yao. Yae Got kwayéran kulé mawulé kérae dé wale apuba apuba miték rasaakuké de yo. Wani kulé mawulé bakna kéraaké de yo. Yéwaa kwayémarék yaké de yo. Yate dé wale apuba apuba miték rasaakuké de yo.

* **22:15:** Re 21:27 * **22:16:** Ro 1:3; Re 1:1 * **22:17:** Re 21:6

18 Wuné Jon apakélé kudi nak wuné wakweyo, guné kényi nyégaba kwaakwa kudi véknwukwa du taakwa kukba yaaran muké kudi miték véknwugunuké. Kaviwurén kudi male dé mé kwao. Nak kudi wakwemarék yaké guné yo. Guné kukba yaaran muké kudi las wawo wakwegunéran Got wadu kényi nyégaba wakwewurén kapéredi mu gunéké yaaké dé yo. 19 *Guné kukba yaaran muké wakwewurén kudiké kélík yate “Dékumuk” naagunéran Got wadu guné déku yéknwun gayéba ramarék yaké guné yo. Yate guné wakwewurén misék gélémarék yate apuba apuba miték rasaakumarék yaké guné yo.

20 *Wani muké kudi wakwekwa du Jisas dé wo, “Wuné bari bari yaaké wuné yo. Wan adél.” Naate wadéka wuné wo, “Ao. Wan adél. Némaan Ban Jisas, méné mé yaa.”

21 Wuné kényi nyéga kavin du Jon wuné naana Némaan Ban Jisasnyét waato. Dé déku akwi du taakwaké mawulé lékte derét kutkalé yaké dé yo. Wani wuné wakwebutik.

* 22:19: Re 22:2 * 22:20: 1 Ko 16:22; Re 3:11

Gotna Kudi
The New Testament in the Maprik dialect of the
Ambulas Language
Nupela Testamen long tokples Maprik long Niugini
copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Maprik) (Ambulas)

Dialect: Maprik

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b436d84b-26dc-54d0-bff0-26a2d25c90de